

Ad Hebreos

multo magis nos qui de celis loquentē nobis auertimus: cuius vox mouit terrā tunc nūc autē repromittit dicens. **A**dhuc semel et ego mouebo non solum terram sed et celū. **Q**uod autē adhuc semel dicit: declarat mobiliū translationē tanquā factorū: ut maneāt ea que sūt imobilia. **S**taq; regnū imobile suscipientes habem⁹ gratiā: p̄ quam seruiamus placentes deo cuz metu et reuerentia. **E**t eim⁹ deos noster ignis cōsumens est. **XIII**

Charitas fraternitatē maneat in vobis et hospitalitatē nolite obliuisci. **P**er hanc em̄ placuerunt quidā angelis hospitio receptis. **N**emētote vincitorum tanquā simul vincti: et laboratiū tanquā et ipsi in corpore morantes. **H**onorabile cōubiū in oibus: et thorus imaculat⁹. **F**ornicatores em̄ et adulteros iudicabit deus. **S**int mores sine auaricia: cōtenti p̄sentibus. **I**pse em̄ dixit. **N**ō te deseram neq; derelinquam ita ut cōfidenter dicamus. **D**ominus mihi adiutor est: nō timebo qd̄ faciat mihi homo. **N**emētote p̄positorū vestrorum q̄ vobis locuti sunt verbū dei: quoz̄ intuentes exitū cōuersationis imitamini fidē. **J**esus christ⁹ heri et hodie ipse et in secula. **D**octrinis varijs et peregrinis nolite abduci. **O**ptimū est em̄ gratia stabilire cor: non escis q̄ non p̄ferunt ambulanti⁹ in eis. **H**abem⁹ altare de quo edere nō habent potestātē qui tabernaculo deseruiunt. **Q**uoz̄ em̄ animalū inferi sanguis p̄ peccato in sancta p̄ pontificē: horum corpora cremant⁹ extra castra. **P**ropter qd̄ et iesus vt sanctificaret p̄ suū sanguinem populū extra portā passus est. **E**ream⁹ igitur ad eū extra castra: impropertiū ei⁹ portantes. **N**on em̄ habem⁹ hic manentē ciuitatez sed futurā inquirim⁹. **P**er ipsū ergo offeramus hostiā laudis semp̄ deo id est futurū laborū cōsentium nomini eius. **B**eneficētie autē et cōmunionis nolite obliuisci. **T**alib⁹ em̄ hostijs p̄mere de⁹. **O**bedite p̄positis v̄ris et subiacete eis. **I**pi em̄ puigilāt quasi rationē p̄ aiabus v̄ris reddituri vt cū gaudio hoc faciāt: et non gementes. **H**oc em̄ nō expedit vobis. **O**rate p̄ nobis. **C**ōfidimus em̄: qz̄ bonā p̄scientiā habemus i oibus bene volentes cōuersari. **A**mplius autē deprecor vos hoc facere: quo celeri⁹ restituar vobis. **D**e autē pacis q̄ eduxit de mortuis pastorem magnū omniū in sanguine testamenti eterni dñm nostrū iesum christū: aptet vos in omni bono vt faciatis ei⁹ voluntatem: faciens in vobis qd̄ placeat corā se p̄ iesum christum: cui ē glia in secula seculoz̄. **A**men. **R**ogo autē vos fr̄es vt sufferatis verbū solatiū.

Et em̄ p̄ pauca scripsi vobis. **C**ognoscite fr̄em v̄rū thimotheū dimissū: cū q̄ si celeri⁹ venerit videbo vos. **S**alutate oēs p̄positos vestros: et oēs sanctos. **S**alutāt vos de italia fratres. **G**ratia cū oibus vobis. **A**men.

ExPLICIT epla Pauli ad hebreos **I**ncipit p̄fatio beati Hieronymi presbyteri in librum Actuum apostolorum.

CAnt psalmista: ambulabunt de virtutibus in virtutes. **P**ost apostoli Pauli eplas dudū vobis vno volumine translatae dōmon et rogatione charissimi actus aploz̄ cōpellit vt trāserā i latinū: quē libzū nulli dubiū ē a luca antiocheno arte medico: qui postea inseruiēs paulo aplo xpi fact⁹ ē discipul⁹ fuisse editum. **L**eruiques p̄mit imposta sepi⁹ oneris magnitudo: qz̄ studia inuidoz̄ reprehensione digna putāt ea q̄ scribim⁹. **I**lloz̄ nunquā odio et detractatione: iuuāte xpo meū silebit eloquiū.

Actus apostolorum nudam quidē videtur sonare historiā: et nascētis ecclesie infantiam texere: sed si nouerim⁹ scriptorē eorum lucam esse medicum: cuius laus est in euangelio animaduertim⁹ pariter omnia verba illius anime languentis esse medicinam.

Item alius prologus.

Lucas antiochensis natione syrus: cuius laus in euangelio canit⁹: apud antiochiam medicine artis egregius et apostolorū christi discipulus fuit: postea vt qz̄ ad confessionem paulū secutus ap̄m: sine crimine in v̄ginitate permanēs: deo maluit seruire. **Q**ui septuaginta et quattuor annos etatis agens in bithynia obiit plen⁹ spū sancto: quo instigante in achae partibus euangelij scribens grecis fidelib⁹ incarnationez dñi fideli narratione ostendit: eundemq; ex stirpe dauid descendisse mōstrauit. **C**ui nō immerito scribendorum actuum apostolorū potestas in ministerio dat⁹: vt deo in deum pleno et filio p̄ditionis extincto: oratione ab ap̄lis facta: sorte dñice electionis numer⁹ cōpleret. **S**icq; paulus p̄ summationē ap̄licis actib⁹ daret: quē diu p̄ira stimulū calcitrantem dñs elegisset. **Q**uod legentib⁹ et requirētib⁹ deū breui potius volui ostēdere sermone q̄ plixius aliqd̄ fastidientibus p̄didisse sciēs q̄ opantē agricolā oporteat p̄mum de suis fructibus edere. **Q**uē ita diuina subsecuta est gratia vt non solū corpibus: sed etiam aiabus eius p̄ficeret medicina.

Registrum

Explicit plogus. Incipit registru in libri
actuū aploꝝ. cuius sunt capitula. xxviii

- I **P**recipit christus discipulis ne discedant ab hierusalem: ac ponit ascensio christi in celus: et electio matthe in locum iude.
- II **M**ittit spiritus sanctus in apostolos: qui loquuntur varijs linguis: mirantur iudei: ac petrus declarat veritatem inuitando iudeos ad fidem atque baptizant tria milia iudeoꝝ.
- III **S**anat petrus claudum: docet israelitas de glorificatione christi: ac eius resurrectione.
- IIII **P**onit inuidia sacerdotum contra apostolos: ac petri responsio cum deuota oratione credentium ac sancta conuersatione.
- V **Q**uoniam ananias propter fraudem de precio agri cuius saphyra vxor eius: sanant egri per apostolos pro iudeos increpant apostoli quos gamaliel excusat.
- VI **E**liguntur septem diaconi ab apostolis: ex quibus stephanus accusatur iudeis.
- VII **R**espondit stephanus iudeis de quibus accusatus fuit: ostendens rebellionem iudeoꝝ contra deum: et ponit lapidatio stephani iniusta ac eius patientia perfecta.
- VIII **P**ost sepulturam stephani ponitur predicatio philippi. tam in samaria quam in ethiopia quam in terra maritima. Et interponit missio spiritus sancti in gentiles: cum increpatione simonis magi.
- IX **P**onitur sauli conuersio miraculosa cum eius baptismali regeneratione: qui predicans christum persecutionem patitur: et ponuntur duo miracula petri.
- X **V**idet angelum cornelius: qui mittens ad petrum visionem de celo habentem: ab eo conuertitur: et descendit spiritus sanctus in gentiles: qui et baptizantur.
- XI **D**isceptant iudei aduersus petrum: quia ad incircumcisos se conuertit: atque dispergunt discipulos ad predicandum gentibus: et predicat agabus famam in vniuerso orbe.
- XII **P**etri persecutio ab herode ponit: ac eiusdem angelum liberatio cum punitione herodis.
- XIII **D**escribitur vocatio pauli ad apostolatum cuius eius predicatione in cipro et antiochia: cui iudei tradiderunt incitantes in eum persecutionem.
- XIIII **P**onit apostoli predicatio in iconio ac alijs locis propinquis. atque sanat claudus. et egreditur apostolus ad firmandum credentes in christum.
- XV **P**er accessum apostolorum in hierusalem questio de legalibus obseruatione proponit ac soluit: atque publicationi demandat. ac separatur barnabas a paulo et philem iungit.
- XVI **P**aulus iunctus thimotheo predicat in macedonia in ciuitate philippi. et ex inde oritur eius persecutio propter phitonissas a demonio liberatam: qui celi mittuntur in carceres et liberantur.

Pauli predicatio in thessalonica ac berone. interposita eius persecutione. et peruenit athenas predicans ibi christum.

Pauli predicatio in corintho ponit cum inscriptione aduersarioꝝ. atque in aduentu eius in epheso. et adiungit de apolline.

Predicat paulus in reditu eius ad ephesum de veritate baptismi et euangelij. Et describit in sperato regressus eius in hierusalem cum sedatione populi ephesoꝝ.

Remotis insidijs iudeoꝝ ponitur processus pauli per viam ad hierusalem per diuersa loca in quibus predicauit.

Ponit aduentum pauli in Thyaro et cesarea et benigna eius receptio in hierusalem a christianis. et a iudeis interfectio pauli queri. ac ab eisdem eripit.

Alloquit paulus populum iudaicum de sua apud iudeos conuersatione ac conuersione ad christum. cum visione sibi facta apud damascum quod a iudeis cesus dicit se fore romanum.

Tribunus vocat pauli accusatores iter quos dissensio procurat: ac oritur contra paulum noua machinatio atque eiusdem frustratio.

Accusat paulus apud cesaream: post cuius responsionem differunt sententia iudicis.

Accusat paulus apud festum: a quo romana propter appellationem interpositam mittit: ac indicat festum regi agrippe de paulo.

Respondet paulus agrippe ac festo presidi: de cuius ratione habet collatio.

Describitur pauli nauigatio per mare in via ad romam et eius naufragium.

Ponit naufragantium recreatio cum recuperatione beneficij: ac venit paulus romam: et lecte suscipitur predicans ibi verbum dei.

Explicit registru. Incipit liber actuū apostolorum beati Luce euangeliste. Caplm I

Quimus qui de simone feci de omnibus o theo philem cepit iesus facere et docere vsque in die quod precipiens apostolis per spiritum sanctum quos elegit assumptus est. Quibus et prebuit seipsum vinum post passionem suam in multis argumentis: per dies quadraginta apparuit eis: et loquens de regno dei. Et conuescens precepit eis ab hierosolymis ne discederent: sed expectaret per missionem patris quam audivistis inquit per os meum quia iohannes quod dem baptizauit aqua: vos autem baptizabi

XVII

XVIII

XIX

XX

XXI

XXII

XXIII

XXIII

XXV

XXVI

XXVII

XXVIII

1. Efdre. 7.

Mat. 5. c.

Jac. 1. c.

Rbo. 2. c.

Et

J. II. b.

et. 19. a.

comouear. Propter hoc letatum est cor meum et exultauit lingua mea: insuper et caro mea requiescet in spe. Quonia non derelinques animam meam in inferno: nec dabis sanctus tuum videre corruptionem. Notas mihi fecisti vias vite: replebis me iocunditate cum facie tua. Viri fratres: liceat audeter dicere ad vos de patriarcha dauid quonia defunctus est et sepultus est: et sepulcrum eius est apud nos usque in hodiernum diem. Propheta igitur cum esset et sciret: quia iureiurando iurasset illi deus de fructu lumbi eius sedere super sedem eius: prouidens locutus est de resurrectione christi: quia neque derelictus est in inferno: neque caro eius vidit corruptionem. Hunc iesum resuscitauit deus et cuius omnes nos testes sumus. Dextera igitur dei exaltatus: et promissione spiritus sancti accepta a patre: effudit hoc donum quod vos videtis et auditis. Non enim dauid ascendit in celos. Dicit autem ipse. Dixit dominus domus mea sede a dextris meis. Donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum. Certissime sciat ergo omnis domus israel: quia et dominum eum et christum fecit deus hunc iesum quem vos crucifixum vidistis. Hic autem auditis compuncti sunt corde: et dixerunt ad petrum et ad reliquos apostolos. Quid faciemus viri fratres? Petrus autem ad illos: penitentiam inquit agite et baptizetur vnusquisque vestrum in nomine iesu christi in remissionem peccatorum vestrorum et accipietis donum spiritus sancti. Vobis enim est repromissio et filijs vestris: et omnibus qui longe sunt quoscumque aduocauerit dominus deus noster. Alijs etiam verbis plurimis testificatus est: et exhortabatur eos dicens. Saluamini a generatione ista praua. Qui ergo receperunt sermonem eius baptizati sunt: et appositae sunt in die illa ante circiter tria milia. Erant autem pseuerantes in doctrina apostolorum et communicatione fractionis panis et orationibus. fiebat autem omni anime timor. Multa quoque prodigia et signa per apostolos in hierusalem fiebant: et metus erat magnus in vniuersis. Omnes etiam qui credebant erant pariter: et habebant omnia communia. Possessiones et substantias vendebant et diuidebant illa omnibus prout cuius opus erat. Quotidie quoque perdurantes vnanimiter in templo et frangentes circa domos panem sumebant cibum cum exultatione et simplicitate cordis: collaudantes deum et habentes gratiam ad omnem plebem. Dominus autem augebat qui salui fiebant quotidie in idipsum.

Petrus autem et iohannes ascendebant in templum: ad horam orationis non

nam. Et quidam vir qui erat claudus ex vtero matris sue baiulabatur quem ponebant quotidie ad portam templi que dicitur speciosa: ut peteret elemosinam ab introeuntibus in templum. Is cum vidisset petrum et iohannem incipientes introire in templum rogabat ut elemosinam acciperet. Intuens autem in eum petrus cum iohanne dixit. Respice in nos. At ille intendebat in eos: sperans se aliquid accepturum ab eis. Petrus autem dixit. Argentum et aurum non est mihi: quod autem habeo habeo tibi do. In nomine iesu christi nazareni surge et ambula. Et apprehensa manu eius dextera alleuauit eum: et protinus consolidate sunt bases eius et plante. Et exiliens stetit et ambulabat: et intrauit cum illis in templum ambulans et exiliens et laudans deum. Et vidit omnis populus eum ambulans: et laudans deum. Cognoscebant autem illi quod ipse erat qui ad elemosinam sedebat ad speciosam portam templi. Et impleti sunt stupore: et extasi: in eo quod contigerat illi. Cum tenerent autem petrum et iohannem, cucurrit omnis populus ad eos ad porticum quem appellatur salomonis stupentes. Videns autem petrus respondit ad populum. Viri israelite quid miramini in hoc: aut nos quid intuemini quasi nostra virtute aut potestate fecerimus hunc ambulare. Deus abraam et deus ysaac et deus iacob: deus patrum nostrorum glorificauit filium suum iesum: quem vos quidem tradidistis et negastis ante faciem pilati iudicante illo dimitti. Vos autem sanctum et iustum negastis: et petistis virum hominidam donari vobis: autorem vero vite interfecistis. Quem deus suscitauit a mortuis: cuius nos testes sumus: et in fide nominis eius hunc quem vos videtis et nostis confirmauit nomen eius: et fides que per eum est dedit integram sanitatem istam in conspectu omnium vestrum. Et nunc fratres scio: quia per ignorantiam fecistis: sicut et principes vestri. Deus autem qui preuenit prauitatem per os omnium prophetarum pati christum suum: sic impleuit. Penitentiam igitur et conuertimini ut deleatur peccata vestra: ut cum venerint tempora restituerit a conspectu domini et miserit eum qui predicat est vobis iesum christum: quem oportet quidem melius suscipere usque in tempora restitutionis omnium que locutus est deus per os sanctorum suorum a seculo prophetarum. Moyles quidem dixit. Quonia prophetam suscitabit vobis dominus deus vester de fratribus vestris: tanquam me ipsum audietis iuxta omnia quae locutus fuerit vobis. Erunt autem omnibus anima que non audierit prophetam illum

5.1.a.
1.10.d.

ps. 109.

B

Mat. 4. c.
Mar. 1. c.
Luc. 13. a.
Apoc. 2. d.

1. 4. d.

1. 4. b.

1. 9. d.

B

C

Mat. 27. b.
Mar. 15. b.
Luc. 23. c.
Job. 18. g.

B

Ecc. 17.
Ezech. 18.
Mat. 4. c.
Mar. 1. c.
Luc. 13. a.
Apoc. 2. d.

Deutro. 18

Apostolorum

exterminabit de plebe. Et oēs pphete a samuel et deinceps: qui locuti sunt annūciauerūt dies istos. Vos estis filij pphetarū et testamenti: quod disposuit deus ad patres vestros dicens ad abraam. **¶** Et in semine tuo benedicentur omnes familie terre. **¶** Vobis primū deus suscitās filiū suū misit euz benedicētē vobis: vt cōuertat se vnusquisq; a nequicia sua. **¶** III

A **Q**uentibus autem illis ad populū supuenerunt sacerdotes et magistratus templi et saducei: dolētes quod docerent p̄m et annūciarēt in iesum resurrectionē ex mortuis. et interfecerūt in eos manus et posuerūt eos in custodia in crastinū. Erat autē iam vespera. **¶** Multi autē eorū qui audierant verbū crediderūt et factus est numerus eorū quinquē milia. **¶** Factum est autē in crastinū vt cōgregarentur principes eorū et seniores et scribe iherusalē: et annas princeps sacerdotum. et cayphas et iohannes. et alexander. et quotquot erāt de genere sacerdotali. **¶** Et stantes eos in medio interrogabāt. **¶** In qua virtute autē i quo nomine fecisti hoc vos? **¶** Tūc repletus spūs sancto petrus dixit ad eos: **¶** Principes populi et seniores israel audite: si nos hodie dijudicamur in his factis hominis infirmi i quo iste salus factus est. notum sit omnibus vobis et omni plebi israel: quia in nomine dñi nri iesu xpi nazareni quez vos crucifixi: qui em deus suscitauit a mortuis. in hoc iste astat coram vobis sanus. **¶** **H**ic est lapis qui reprobatus est a vobis edificantiū: qui factus est in caput anguli: et nō est in alio aliquo salus. **¶** Nec enim aliud nomē ē sub celo datū hoīb; in quod oporteat nos saluos fieri. **¶** Videntes autē petri cōstantiā et iohānis. cōpto quod hoīes essent sine litteris et idiote ammirabant. et cognoscebant eos: quoniam cū iesu fuerāt. **¶** Hoīem quē videntes stantē cum eis quē curatus fuerat: nihil poterāt cōtradecere. **¶** Iusserunt autē eos foras extraciliū secedere. et p̄ferebāt ad inuicē dicētes **¶** Quid faciemus hoīb; istis? **¶** Quoniam quidem notum signum factū est p̄ eos oīb; habitantibus iherlīm. **¶** Manifestū est. et nō possumus negare. **¶** Sed ne amplius diuulgetur in populū: cōmitemur eis ne vltra loquamur in nomine hoc vllius hoīus. **¶** Et vocātes eos denūciauerūt ne oīno loq̄rentur neque docerēt in nomine iesu. **¶** Petrus vero et iohānes ridentes dixerūt ad eos. **¶** Si iustum est in conspectu dei vos potius audire quā deus iudicet. **¶** Non enim possumus quod vidimus et audiuimus nō loqui. **¶** Et illi cōminātes dimiserūt eos: nō inuentētes quō punirēt eos propter plūm quia oēs clarificabāt id quod factū fuerat i eo quod acciderat. **¶** Annoz. n. erat amplius quādraginta hō i quod factū fuerat signū istud

sanitatis. **¶** Dimissi autē venerūt ad suos. et annūciauerūt eis quāta ad eos principes sacerdotū et seniores dixerāt. **¶** Qui euz audissent vnanimiter leuauerūt vocē ad deū et dixerūt. **¶** Dñe tu quod fecisti celū et terrā mare et oīa quę i eis sūt. quod spūs sancto p̄ os patris nri dauid pueri tui dixisti. **¶** Quare fremuerūt gētes: et populi meditati sūt inania. **¶** Astiterūt reges terre et principes p̄uenerunt in vnū adūsus dñm et adūsus xpm ei. **¶** Cōuenerūt em vere in ciuitate ista aduersus sanctū puerū tuum iesum quē vnixisti: herodes et pontius pilatus euz gētib; et populū israel: facere quod manus tua et cōsiliū tuū decreuerunt fieri. **¶** Et nunc dñe respice in minas eorū. et da fuis tuis cum oī fiducia loqui verbum tuum in eo quod manū tuam extēdas ad sanitates et signa et prodigia fieri p̄ nomen sancti filij tui iesu. **¶** Et cum orassent morus est locus in quod erāt cōgregati. **¶** Et repleti sūt oēs spūs sancto. et loquebantur v̄bum dei euz fiducia. **¶** Multitudinis autē credentiū erat cor vnum et aīa vna: nec quisquē eorū quod possidebat aliqd suum esse dicebat. **¶** Quę erant illis oīa communia. **¶** Et virtute magna reddebāt apli testimoniū resurrectionis iesu xpi dñi nri. et grā magna erat in oīb; illis. **¶** Neque em quisquē egens erat inter illos. **¶** Quotquot em possessores agrorū aut domorū erāt. **¶** Venientes afferebāt p̄cia eorū que vendebant. et ponebant ante pedes ap̄lorū. **¶** Diuidebat autem singulis put cuius opus erat. **¶** Ioseph autē qui cognominatus ē barfabas ab aplis. quod est interpretatum filiū consolationis. leuites. cyprius genere cū haberet agrum vendidit eū: et attulit p̄ciū et posuit ante pedes ap̄lorū.

A **T**erant quidā nomine ananias cū vasa saphyra vxore sua vēdidit agrū et fraudauit de p̄cio agri cōscia vxore sua et afferēs p̄te quādā. ad pedes ap̄lorū posuit. **¶** Dixit autē petrus ad ananiā. **¶** Anania cur tēptauit sathanas cor tuū mētrī te spūs sancto. et fraudare de p̄cio agri? **¶** Nōne manens tibi manebat. et venundatus i tua erat p̄tate. **¶** Quare posuisti i corde tuo hęc rem? **¶** Nō es mentitus hoīb; sed deo. **¶** Audiens autē ananias hec v̄ba. cecidit et expirauit. **¶** Et factus est timor magnus sup oēs qui audierunt. **¶** Surgentes autē iuuenes amouerunt eū. et efferētes sepelierūt. **¶** Factū est autē quasi horarū triū spacium. et vxor ipsi nesciēs quod factum fuerat introiuit. **¶** Dixit autē ei petrus: **¶** Dic mihi mulier: si tāti agrū vēdidisti. **¶** Et illa dixit: **¶** Etiam tantū. **¶** Petrus autē ad eā: **¶** Quid vti quē puenit vobis tēptare spm dñi? **¶** Ecce pedes eorū qui sepelierūt virū tuū ad hostiū: et efferent te. **¶** Confestim cecidit ante pedes ei: et expirauit.

ps. 2. 13

B
 5.2.4.
 7.19.2.
 1. Pe. 3.6.
 1. Pe. 3.7.
 2. Mos. 5.
 Ps. 96.
 Ps. 17.
 1. Ro. 12.8.
 5.2.0.
 Deutro. 15.
 Tobie. 1.
 5.1.8.

A

B
 B D

erat dicitur...
 1. Pe. 1.1.
 1. Pe. 1.2.
 1. Pe. 1.3.
 1. Pe. 1.4.
 1. Pe. 1.5.
 1. Pe. 1.6.
 1. Pe. 1.7.
 1. Pe. 1.8.
 1. Pe. 1.9.
 1. Pe. 1.10.
 1. Pe. 1.11.
 1. Pe. 1.12.
 1. Pe. 1.13.
 1. Pe. 1.14.
 1. Pe. 1.15.
 1. Pe. 1.16.
 1. Pe. 1.17.
 1. Pe. 1.18.
 1. Pe. 1.19.
 1. Pe. 1.20.
 1. Pe. 1.21.
 1. Pe. 1.22.
 1. Pe. 1.23.
 1. Pe. 1.24.
 1. Pe. 1.25.
 1. Pe. 1.26.
 1. Pe. 1.27.
 1. Pe. 1.28.
 1. Pe. 1.29.
 1. Pe. 1.30.
 1. Pe. 1.31.
 1. Pe. 1.32.
 1. Pe. 1.33.
 1. Pe. 1.34.
 1. Pe. 1.35.
 1. Pe. 1.36.
 1. Pe. 1.37.
 1. Pe. 1.38.
 1. Pe. 1.39.
 1. Pe. 1.40.
 1. Pe. 1.41.
 1. Pe. 1.42.
 1. Pe. 1.43.
 1. Pe. 1.44.
 1. Pe. 1.45.
 1. Pe. 1.46.
 1. Pe. 1.47.
 1. Pe. 1.48.
 1. Pe. 1.49.
 1. Pe. 1.50.
 1. Pe. 1.51.
 1. Pe. 1.52.
 1. Pe. 1.53.
 1. Pe. 1.54.
 1. Pe. 1.55.
 1. Pe. 1.56.
 1. Pe. 1.57.
 1. Pe. 1.58.
 1. Pe. 1.59.
 1. Pe. 1.60.
 1. Pe. 1.61.
 1. Pe. 1.62.
 1. Pe. 1.63.
 1. Pe. 1.64.
 1. Pe. 1.65.
 1. Pe. 1.66.
 1. Pe. 1.67.
 1. Pe. 1.68.
 1. Pe. 1.69.
 1. Pe. 1.70.
 1. Pe. 1.71.
 1. Pe. 1.72.
 1. Pe. 1.73.
 1. Pe. 1.74.
 1. Pe. 1.75.
 1. Pe. 1.76.
 1. Pe. 1.77.
 1. Pe. 1.78.
 1. Pe. 1.79.
 1. Pe. 1.80.
 1. Pe. 1.81.
 1. Pe. 1.82.
 1. Pe. 1.83.
 1. Pe. 1.84.
 1. Pe. 1.85.
 1. Pe. 1.86.
 1. Pe. 1.87.
 1. Pe. 1.88.
 1. Pe. 1.89.
 1. Pe. 1.90.
 1. Pe. 1.91.
 1. Pe. 1.92.
 1. Pe. 1.93.
 1. Pe. 1.94.
 1. Pe. 1.95.
 1. Pe. 1.96.
 1. Pe. 1.97.
 1. Pe. 1.98.
 1. Pe. 1.99.
 1. Pe. 1.100.

Actus

Intrātes autē iuuenes inuenerūt illā mortuam et extulerūt et sepelierunt ad virum suū. Et factus est timor magn⁹ in vniūsa ecclia et i oēs qui audierūt hec. Per man⁹ autē aplozū fiebāt signa et pdigia multa in plebe. Et erant vnanimiter oēs in porticu salomonis. Ceteroz autē nemo audebat se cōiūgere illis. sed magnificabat eos ppls. Magis autē augebatur credentiū in dño multitudo viroz ac mulierū: ita vt in plateas eijcerēt infirmos: et ponerēt i lectulis ac grabatis vt veniente petro saltez vmbra illius obumbraret quēq; illoz: et liberaret oēs ab infirmitatib⁹ suis. Locurrebat autē et multitudo vicinarū ciuitatum hierlm. afferentes egros et vexatos a spiritib⁹ imundis: qui curabant oēs. Exurgens autē pnceps sacerdotū et omnes qui cum illo erant q̄ est heresis saduceozū repleti sunt zelo. et iniecerūt man⁹ in aplos et posuerunt eos in custodia publica. Angel⁹ autē dñi p nocte aperiens ianuas carceris et educens eos dixit: Ite: et stantes loquimini itē plo plebi oia verba vite huius. Qui cuz audissent intrauerūt diluculo in templū. et docebant. Adueniēs autē pnceps sacerdotum et qui cum eo erant: cōuocauerunt cōcilium et oēs seniores filioz israel. et miserūt ad carcerē vt adducerent. Cuz autē venissent ministri et apto carcere non inuenissent illos. reuersi nūciauerūt dicentes: Carcerem q̄dem inuenim⁹ clausum cū oi diligentia. et custodes stantes ante ianuas: apientes autem ne minē intus inuenim⁹. Et autē audierūt hos smones magistratus tēpli et pncipes sacerdotū: ambigebāt de illis quid nā fieret. Adueniēs autē quidā nunciauit eis: qz ecce viri q̄s posuistis in carcerē sunt in tēplo stantes et docētes pplm. Tunc abiit magistratus cuz misitris. et adduxit illos sine vi. Timebant em̄ pplm. ne lapidarent. Et cuz adduxissent illos statuerūt in concilio. Et interrogauit eos pnceps sacerdotū dicens: Precipiēdo pcepimus vobis ne doceretis in noie isto. et ecce replesti hierlm doctrina vestra. et vult inducere super nos sanguinē homis istius. Rndens autē petr⁹ et aplū dixerunt. Obedire oportet deo magis q̄ hoib⁹. De patruz nostrozū suscitauit iesum: quem vos intere mistis suspendistis in ligno. Hunc pncipem et saluatozem de⁹ exaltauit dextera sua ad dādam penitentiam israel et remissionē peccatorum: et nos sum⁹ testes horū vboruz et spūs sanctus quē dedit de⁹ omib⁹ obedientib⁹ sibi. hec cū audissent dissecabāt et cogitabāt interficere illos. Surgēs autē quidaz in concilio pharise⁹ noie gamaliel legis doctor ho-

norabilis vniūse plebi iussit foras ad breue hoies fieri. Dixitq; ad illos: Viri israelite: attendite vob sup hoib⁹ istis: quid acturi sitis. Ante hos em̄ dies extitit theodas dicēs se esse aliquē: cui p̄sensit numer⁹ viroz circiter q̄dringentoz: qui occisus ē et oēs qui credebāt ei dissipati sunt: et redacti ad nihilum. Post hūc extitit iudas galile⁹ in dieb⁹ p̄fessionis. et auertit pplm post se. Et ipse perijt et oēs quotquot p̄senserūt ei dispersi sunt. Et nunc itaq; dico vob: discedite ab hoib⁹ istis et finite illos. Qm̄ si est ex homib⁹ cōsiliuz h̄ aut opus dissolue: si vero ex deo est: nō poterit dissolueri: ne forte et deo repugnare videamini. Cōsenserunt autem illi. et conuocātes aplos cesis dequincauerunt ne oino loquerent in nomine iesu. et dimiserunt eos. Et illi quidē ibant gaudentes a conspectu cōcilij qm̄ digni habiti sunt p noie iesu cōtumeliāz pati. Omni autē die nō cessabāt in templo et circa domos docētes et euangelizātes xp̄m iesum.

In dieb⁹ autē illis crescente numero discipuloz. factum est murmur grecorum aduersus hebreos eo qd̄ despicerent i ministerio quotidiano vidue eorum. Cōuocantes autem duodecim multitudinez discipuloz dixerunt: Non est equū nos derelinquere vbum dei: et ministrare mēsis. Consi derate q̄ frēs viros ex vobis boni testimonij septē plenos spūs sancto et sapiētia. q̄s p̄stituamus sup h̄ opus. Nos vō orationi et ministerio vbi instantes erim⁹. Et placuit sermo corā oi multitudo. Et elegerunt stephanū virū plenū fide et spūs sancto et philippū et prochoroz et nicanorē et thimonē et parmenā et nicolaū aduenā anthiocenū. Hos statuerunt añ cōspectum aploz et orantes imposuerūt eis man⁹. Et verbum dñi crescebat. et multiplicabāt numer⁹ discipuloz in hierlm valde. Abulta etiā turba sacerdotū obediebat fidei. Stephan⁹ autē plen⁹ gratia et fortitudine faciebat pdigia et signa magna in populo. Surreperunt autem quidam de synagoga q̄ appellatur libertinorum et cyrenensium et alexandrinorū. et eorum q̄ erant a cilicia et asia disputantes cū stephano: et nō poterant resistere sapiētie et spūi qui loquebāt: ppter qd̄ redarguerent ab eo cū oi fiducia. Tunc sū miserūt viros q̄ dicerēt se audiuisse eum dicentē vba blasphemie in moysen et deū. Cōmouerūt itaq; plebez et seniores et scribas et p̄currētes rapuerūt eū et adduxerūt in concilium. et statuerūt falsos testes q̄ dicerēt. Homo iste nō cessat loqui verba aduersus locū sanctū et legē. Audiuim⁹ em̄ euz dicentē: qm̄

J. 12. a.

L

J. 12. a.
et. 16. c.

Mar. 7. c.

J. 4. b.

J. 22. a.

J. 2. b.

Esale. st.

A

B

C

J. 13. a.

B

J. 7. d.

deo iacob. Salomon autē edificauit illi domū. Sed non excelsus in manufacti habitat sicut p pphetā dicit celū mihi sedes ē: terra aut scabellū pedū meorū. Quā domū edifica bitis mihi dicit dñs: aut quis locus requie tionis mee est: Nonne manus mea fecit hec oia? Pura ceruice et incircūcisi cordibus et aurib⁹. vos semp spūs sancto restitistis: sicut patres vestri ita et vos. Quē ppharū nō sūt psecuti patres vestri? Et occiderūt eos qui pñunciabant de aduentu iusti: cui⁹ vos nūc p diores ⁊ homicide fuistis: qui accepistis legem in dispositiōe angelorū ⁊ non custodistis. Audiētes autē hec dissecabant cordib⁹ suis. et stridebāt dentib⁹ in eū. Cum aut eēt plenus spūs sancto. intendens in celum vidit gloriā dei ⁊ et iesum stantem a dextris virtutis dei. Et ait: Ecce video celos aptos et filium hois stantē a dextris virtutis dei. Exclamātes autē voce magna cōtinuerunt aures suas: ⁊ impetum fecerunt vnanimiter in eum. Et eijcientes eū extra ciuitatē lapidabāt: ⁊ testes deposuerūt vestimenta sua sec⁹ pedes adolescētis: q̄ vocabat saul⁹. Et lapidabāt stephanū inuocantē ⁊ dicētē: Dñe iesu suscipe spūm meū. Posit⁹ at genibus. clamauit voce magna dicēs Dñe: ne statuas illi h pctm. Et cuz h dixisset obdormiuit i dño.

Sculus autē erat p̄sentiens ne. VIII ci ei⁹. Facta ē aut i illa die psecutio magna in ecclesia que erat herosolymis: et oēs dissi sunt per regiones iudee et samarie: p̄ter aplos. Curauerūt autē stephanū viri timorati: ⁊ fecerūt planctū magnum sup eū. Saul⁹ vero deuastabat eccliam per domos intrans ⁊ trahēs viros ac mulieres tradebat in custodiā. Igit q̄ dissi erāt pertrāsibant euāgelizātes verbum dei. philippus aut descendens i ciuitatē samarie pdicabat illis xp̄m. Intēdebāt aut turbe his que a philippo dicebāt vnanimiter audientes et vidētes signa q̄ faciebat. Multi enī eorū q̄ habebāt spūs imūdos: clamātes voce magna exibat. Multi aut paralytici et claudicuri sūt. Factū ē ḡ gaudīū magnū i illa ciuitate. Vir aut q̄dam noie simon qui añ fuerat i ciuitate magus seducēs gentes samarie dicēs se esse aliqūē magnū: cui auscultabant oēs a minimo vsq̄ ad maximū dicētes: hic est virtus dei q̄ vocat magna. Attendebāt aut eū: p̄pter qd̄ multo tpe magicis suis dementasset eos. Cū vero credidissent philippo euāgelizāti de regno dei: i nomine iesu xp̄i baptizabant viri ac mulieres. Tunc simon ⁊ ipe credidit: ⁊ cū baptizatus esset adberēbat philippo. Videns etiam signa ⁊ vir

tutes maximas fieri. stupens ammirabant. Cum autē audissent apli qui erāt in hiero solymis: q̄ recepisset samaria verbū dei: miserunt ad eos petrum et iohannē. Qui cum venissent orauerunt p̄ ipsis: vt acciperēt spū sanctū. Rōduz enī i quēq̄ illorū super uenerat: s̄ baptizati tm̄ erāt in noie dñi iesu. Tunc imponebāt man⁹ sup illos et accipiebant spū sanctū. Cum vidisset autē simon. q̄a per impositionem manus aploz dare spū sanctus obtulit eis pecuniam dicēs: Date ⁊ mihi hanc potestatem: vt cuiq̄q̄ imposuero manus accipiat spū sanctum. Petr⁹ aut dixit ad eum: Pecunia tua tecum sit in perditionem: qm̄ donū dei existimasti pecunia possideri. Non est enī tibi pars neq̄ sors in sermone isto. Cor enī tuū non est rectum coram deo. Penitentia itaq̄ age ab hac neq̄cia tua: et roga deū si forte remittat tibi hec cogitatio cordis tui. In felle enī amaritudinis ⁊ obligatione iniquitatis video te esse. Respondens autē simon dixit: Precami vos p̄ me ad dñm vt nihil veniat sup me horum que dixistis. Et illi quidez testificati et locuti verbum dei redibant herosolymam ⁊ multis regionibus samaritanorū euāgelizabāt. Angel⁹ autē dñi locutus est ad philippū dicens: Surge ⁊ vade cōtra meridianū ad viam que descendit ab hierl̄m in gazā hec est deserta. Et surgens abiit. Et ecce vir ethiops eunuchus potens candacis regine ethiopum qui erat sup oēs gazas eius venerat adorare in hierl̄m et reuertebat sedēs sua pra curram suam. legensq̄ esaiam pphetā. Dixit autē spūs philippo: Accede ⁊ adiūge te ad curram istum. Accurrens autē philippus: audiuit cum legentē esaiam propheta ⁊ dixit: Putasne intelligis que legis? Qui ait: Et quō possum: si nō aliquis ostenderit mihi. Rogauitq̄ philippū vt ascenderet: et sederet secum. Locus autē scripture quam legebat erat hic. Tanq̄ ovis ad occisionem ductus est: ⁊ sicut agnus coram ton dente se sine voce. sic non aperuit os suum. In humilitate iudiciū eius sublatū est. Generationez ei⁹ quis enarrabit? Quā tolletur de terra vita eius. Respondens autē eunuchus dixit philippo: Obscuro te de quo ppheta dicit hoc? De se an de alio aliquo. Aperiens autē philippus os suum. ⁊ incipiens a scriptura ista: euāgelizauit illi iesum. Et dum irent per viam: venerunt ad quandam aquam. Et ait eunuchus: Ecce aqua. Quis phibet me baptizari? Dixit aut philippus: Si credis ex toto corde licet. Et respondēs ait: Credo filiū dei esse iesū christū.

Act. 66.

f. 6. d.

Mar. 16. g.

f. 22. c.

f. 9. a.

Act. 99.

f. 10. d.

Apostolorum

Et iussit stare currum. Et descenderunt uterque in aquam philippus et eunuchus. et baptizavit eum. Cum autem ascendisset de aqua spiritus domini rapuit philippum. et amplius non vidit eum eunuchus. Ibat enim per viam suam gaudens. Philippus autem inuenitur est in azoto. et pertransiens euangelizabat civitatibus cunctis donec veniret cesaream.

B
I. 2. 1. a.

B
I. 2. 1. a.

B
I. 2. 1. b.

B
I. 2. 1. c.

B

Saulus autem adhuc spirans in iniquitate et cecidit in discipulos domini accessit ad principem sacerdotum. et petiit ab eo epistolas in damascum ad synagogas. ut si quos inuenisset huiusmodi vite viros ac mulieres vincitos perduceret in hierusalem. Et cum iter faceret: contigit ut appropinquaret damasco. Et subito circumfulsit eum lux de celo et cadens in terram audiuit vocem dicentem sibi. Saul saule quid me persequeris. Qui dixit. Quis es domine. Et ille. Ego sum iesus quem tu persequeris. Durum est tibi contra stimulum calcitrare. Et tremens ac stupens dixit. Domine quid me vis facere. Et dominus ad eum. Surge et ingredere civitatem: et ibi dicetur tibi quid te oporteat facere. Viri autem illi qui comitabantur cum eo stabant stupefacti: audientes quidem vocem neminem autem videntes. Surrexit autem saulus de terra. apertisque oculis nihil videbat. Ad manus autem illum trahentes. introduxerunt damascum. Et erat ibi tribus diebus non videns. et non manducauit neque bibit. Erat autem quidam discipulus damasci nomine ananias. Et dixit ad illum in visu dominus Anania. Et ille ait. Ecce ego domine. Et dominus ad eum. Surge et vade in vicum qui vocatur rectus: et quere in domo iudei saulum nomine tharsensem. Ecce enim orat. Et vidit virum ananiam nomine introeuntem et imponentem sibi manus ut visum recipiat. Respondit autem ananias. Domine audivi a multis de viro hoc quanta mala fecerit sanctis tuis in hierusalem. Et hic habet potestatem a principibus sacerdotum: alligandi omnes qui inuocant nomen tuum. Dixit autem ad eum dominus. Vade quoniam vas electionis est mihi iste. ut portet nomen meum coram gentibus et regibus et filiis israel. Ego enim ostendam illi: quanta oporteat eum pro nomine meo pati. Et abiit ananias et introiit in domum: et imponens ei manus dixit. Saule frater domine misitane iesus. qui apparuit tibi in via qua veniebas: ut videas et implearis spiritu sancto. Et confestim ceciderunt ab oculis eius tanquam squame. et visum recepit. Et surgens baptizatus est. et cum accepisset cibum confortatus est. Fuit autem

cum discipulis qui erant damasci per dies aliquot. Et continuo ingressus in synagogas predicabat iesu: quonia hic est filius dei. Stupebant autem omnes qui eum audiebant et dicebant. Nonne hic est qui expugnabat in hierusalem eos qui inuocabant nomen istud. Et huc ad hoc venit: ut vincitos illos duceret ad principes sacerdotum. Saulus autem multo magis conualecebat et confundebat iudeos qui habitabant damasci. affirmans quonia hic est christus. Cum autem impleretur dies multi conciliium fecerunt in unum iudei: ut eum interficerent. Note autem facte sunt saulo insidie eorum. Custodiebant autem et portas die ac nocte ut eum interficerent. Accipientes autem eum discipuli nocte per murum dimiserunt eum: summittentes in sporta. Luz autem venisset in hierusalem temptabat se iungere discipulis. et omnes timebant eum: non credentes quod esset discipulus. Barnabas autem apprehensum illum duxit ad apostolos. et narrauit illis quomodo in via vidisset dominum. et quomodo locutus esset ei. et quomodo in damasco fiducialiter egerit in nomine iesu. Et erat cum illis intras et exiens in hierusalem fiducialiter agens in nomine domini. Loquebatur quoque gentibus et disputabat cum grecis: illi autem querebant occidere eum. Quod cum cognouissent fratres deduxerunt eum cesaream et dimiserunt tharsum. Ecclesia quidem per totam iudeam et galileam et samariam habebat pacem et edificabatur ambulans in timore domini et consolatione sancti spiritus replebatur. Factus est autem ut petrus dum transiret vniuersos deveniret ad sanctos qui habitabant lydde. Inuenit autem ibi hominem quendam nomine enean. ab annis octo iacentem in grabato. qui erat paralyticus. Et ait illi petrus. Enea: sanet te dominus iesus christus. Surge et sterne tibi. Et continuo surrexit. Et viderunt eum omnes qui habitabant lydde et saron. qui conuersi sunt ad dominum. In iope autem fuit quedam discipula nomine tabitha: que interpretata dicitur doxas. Hec erat plena operibus bonis et elemosynis quas faciebat. Factum est autem in diebus illis: ut infirmata moreretur. Quam cum lauissent. posuerunt eam in cenaculo. Cum autem prope esset lydda ab iope: discipuli audientes quia petrus esset in ea: miserunt duos viros ad eum. rogantes ne pigranter venire visque ad nos. Exurgens autem petrus: venit cum illis. Et cum aduenisset: duxerunt illum in cenaculum. et circumsteterunt illum omnes vidue flentes et ostendentes ei tunicas et vestes quas faciebat illis doxas. Eiectis autem omnibus foras:

L

2. Cor. 11. 6.

D
I. 2. 1. a.

Actus

petr^o ponēs genua orauit: et uersus ad cor-
pus dixit: **H**abita surge. Et illa aperuit
oculos. et uiso petro resedit. **P**ans autē illi
manū erexit eā. et cū uocasset lectōs et uiduas
assignauit eā uiuā. **M**otū autē factū ē p̄ vniū-
sam iopen. et crediderunt multi in dño. **F**a-
ctum est autē ut dies multos moraret in iop-
pe apud simonē quēdā coriariū. **X**

Utraut quidā erat i cesarea noīe cor-
nelius cēturio cohortis que dicitur itali-
ca. religiosus et timens deū cum oī
domo sua: faciens elemosynas multas plebi
et deprecans deum semp. **I**s uidit i visu ma-
nifeste quasi hora diei nona angelū dei intro-
euntem ad se et dicentē sibi: **C**orneli. **E**t ille
intuens eū: timore corrept^o dixit: **Q**uis es
dñe? **D**ixit autē illi: **O**rationes tue et elemo-
sine tue ascēderūt in memoriā i p̄spectu dei.
Et nunc mitte viros in iopen. et accersit si-
monē quēdā qui cognominat^o petrus. **H**ic
hospitat apud simonē quendam coriariū
cuius est domus iuxta mare. **H**ic dicet tibi:
quid te oporteat facere. **E**t cū discessisset an-
gelus qui loquebatur illi. uocauit duos do-
mesticos suos. et militem metuentē dñm ex
his qui illi parebāt. **Q**uibus cum narrasset
omnia: misit illos in iopen. **P**ostera autem
die iter illis faciētibus et appropinquātib^o
ciuitati: ascendit petrus in superiora ut ora-
ret circa horā sextaz. **E**t cum esuriret uoluit
gustare. **P**arantibus autem illis: cecidit su-
per eum mentis excessus. **E**t uidit celū aper-
tum. et descendens uas quoddam uelut lin-
theum magnum quattuor: in itīs sūmitti de
celo in terram: in quo erant omnia quadru-
pedia et serpētia terre et uolantia celi. **E**t fa-
cta est uox ad eū. **S**urge petre: occide et mā-
duca. **A**it autē petrus: **A**bsit domine. quia
nunquā manducaui omne cōmune et imūdum.
Et uox iterū secūdo ad eum. **Q**uod de^o pu-
rificauit: tu cōmune dixeris. **H**oc factus
est per ter. **E**t statim receptum est uas in ce-
lum. **E**t dum intra se hesitaret petrus quid
nam esset uisio quam uidisset: ecce uiri quī
misi erant a cornelio inquirentes domum simo-
nis: astiterunt ad ianuaz. **E**t cum uocassent
interrogabant. si simon qui cognominat^o pe-
trus illic haberet hospitium. **P**etro autē cogitā-
te de uisione: dixit spūs ei: **E**cce uiri tres quī
runt te. **S**urge itaq; et descende et uade cum
eis nihil dubitans: quia ego misi illos. **D**escē-
dens autē petrus ad viros dixit: **E**cce ego
sum quē queritis. **Q**ue causa est p̄pter quā
uenistis? **Q**ui dixerūt: **C**ornelius cēturio
uir iustus et timens deū et testimoniū habēs
ab vniuersa gēte iudeoz respōsum accepit

ab angelo sancto accersiri te in domū suaz. et
audire uerba abs te. **I**ntroducēs ḡ eos rece-
pit hospitio. **S**equētī autē die surgens. p̄se-
ctus est cū illis et quidā ex fratrib^o ab iope
comitati sunt eū. **A**ltera autē die introiuit ces-
areā. **C**orneli^o uero expectabat illos: uocati
cognati suis et necessarijs amici. **E**t factū est
cū introisset petr^o. obui^o uenit ei corneli^o. et p̄-
tendens ad pedes ei^o adorauit eū. **P**etr^o uero
eueuauit eū dicens: **S**urge et ego ipse homo
sum. **E**t loquēs cum illo intrauit. et inuenit
multos qui uenerāt. dixitq; ad illos: **E**os
scitis quō abominatū sit uiro iudeo iungi
aut accedere ad alienigenā. **S**ed mihi osten-
dit deus neminē cōmunem aut imundū di-
cere hominēz p̄pter quod sine dubitatione
ueni accersit^o. **I**nterrogo ergo quā ob cau-
sam accersitis me. **E**t corneli^o ait: **A** nudius
quarta die usq; ad hanc horam orās eras hora
nona in domo mea. et ecce uir stetit ante me
in ueste candida. et ait: **C**orneli exaudita est
oratio tua. et elemosine tue cōmemorate sūt
i cōspectu dei. **A**bs itte ergo in iopen et accer-
si simonē quī cognominat^o petr^o: hic hospitat
in domo simonis coriarij iuxta mare. **C**ōse-
stim^o ḡ misi ad te. et tu bene fecisti ueniendo.
Hic ergo oēs nos in cōspectu tuo assumus
audire oīa quę tibi p̄cepta sunt a domio.
Aperit^o autē petr^o os suum dixit: **I**n x̄p̄ta-
te cōperi: quia nō est p̄sonaz acceptor de^o. sed
in omī gēte quī timet eū et opat^o iusticiā: acce-
ptus est illi. **V**erbū misi de^o filijs isrl^o: anū-
cians pacē per iesum x̄p̄m. hic est oīuz dñs.
Eos scit^o quō factū est uerbū p̄ vniuersaz iu-
deam. **I**ncipiens em̄ a galilea post baptis-
mū quō p̄dicauit iohannes: iesus a nazareth
quō uixit cum deo spiritu sancto et p̄tute
qui p̄transiit bñfaciēdo et sanando oēs op-
pressos a diabolo: quoniam deus erat cū illo. **E**t
nos testes sum^o oīuz quī fecit in regione iude-
orū et hierl^om: quē occiderūt suspendentes in
ligno. **H**ic de^o suscitauit tertia die et dedit
eum manifestū fieri nō oī p̄lo: s; testibus p̄-
ordiūatis a deo. nob^o quī manducauim^o et bibi-
mus cū illo postquā resurrexit a mortuis. **E**t
p̄cepit nob^o p̄dicare p̄lo et testificari: quia ipse ē
qui cōstitut^o est a deo iudex uiuoz et mortu-
ozum. **H**uic oēs p̄phete testimoniū phibēt
remissionē peccatoruz accipere p̄ nomē eius
omēs qui credūt in eū. **A**dhuc loquēte pe-
tro uerba hec. cecidit spūs sanct^o sup omnes
qui audiebant uerbum. **E**t obstupuerūt ex
circūcisione fideles qui uenerant eūz petro:
quia et in nationes gr̄a spūs sancti effusa est. **A**u-
diebāt em̄ illos loquētes linguis. et magni-
ficātes deū. **L**uc r̄ndit petr^o. **Q**uid aquaz

Tobie. 12.

3. 11. a

B

Luce. 2. 10.

L

Tobie. 12.

Leniti. 19.
Rho. 2. b.
Eph. 6. b.
Col. 3. d.
1. Pe. 1. c.
Iaco. 2. b.

B
Elaic. 61.

Elaic. 45.
3. 1. a.

3. 1. b.

3. 3. 0.

Apostolorum

quis prohibere potest ut non baptizentur hi qui spiritum sanctum acceperunt sicut et nos? Et iussit eos baptizari in nomine domini iesu christi. Tunc rogauerunt eum: ut maneret apud eos aliquot diebus.

Adierunt autem apostoli et fratres qui erant in iudea: quoniam et gentes receperunt verbum dei. Cum autem ascendisset petrus hierosolimam disceptabant aduersus illum qui erat ex circuncisione dicentes: Quare introisti ad viros preputium habentes. et manducasti cum illis? Incipiens autem petrus: proponebat illis ordinem dicens: Ego eram in ciuitate ioppe orans. et vidi in excessu mentis mee visionem. descendes vides quoddam velut lintheum magnum quattuor iugis summitti de celo et venit usque ad me. In quo intuens considerabam. et vidi quadrum pedum terra et bestias et reptilia et volatilia celi. Audiui autem et vocem dicentem mihi. Surge petre: occide et manduca. Dixi autem: Ne quicquam domine. quia commune aut imundum nullum introiit in os meum. Respondit autem vox secundo de celo. Que deus mundauit: tu ne commune dixeris hoc autem factum est per te. et recepta sunt omnia rursum in celum. Et ecce viri tres prestim astiterunt in domo in qua eram. missi a cesarea ad me. Dixit autem spiritus mihi ut irem cum illis nihil hesitans. Venerunt autem mecum et sex fratres istius et ingressi sumus in domum viri. Narravit autem nobis quomodo vidisset angelum in domo sua stantem. et dicentem sibi: Mitte in ioppen: et accersis simonem qui cognominatur petrus: qui loquitur tibi verba in quibus saluus eris tu et vniuersa domus tua. Cum autem cepissem loqui: cecidit spiritus sanctus super eos. sicut et nos in initio. Recordatus sum autem verbi domini: sicut dicebat Iohannes quidem baptizauit aqua. vos autem baptizabimini spiritu sancto. Si ergo eandem gratiam dedit illis deus sicut et nobis qui credidimus in dominum iesum christum: ego quis eram qui possem prohibere deum? His auditis tacuerunt. et glorificauerunt deum dicentes: Ergo et gentibus penitentiam dedit deus ad vitam. Et illi quidem qui dispersi fuerant a tribulatione quam facta fuerat sub stephano: perambulauerunt usque phenicem et cyprium. et antiochiam. nemini loquentes verbum nisi solis iudeis. Erant autem quidam ex eis viri cyprii et cyrenes: qui cum introissent antiochiam loquebantur et ad grecos annuntiantes dominum iesum. Et erat manus domini cum eis. multusque numerus crediturum conuersus est ad dominum. Peruenit autem sermo ad aures ecclesie que erat hierosolimis super istis. et miserunt barnabam usque ad antiochiam. Qui cum peruenisset et vidisset gratiam dei: gauisus est et hortabatur omnes in

proposito cordis permanere in domino: quia erat vir bonus et plenus spiritu sancto et fide. et apposita est multa turba domino. Profectus est autem et iherosolimam ut quaereret saulum: quem cum inuenisset perduxit antiochiam. Et annuunt totum conuersum fuit ibi in ecclesia: et docuerunt turbam multam. ita ut cognominarentur primam antiochie discipuli christiani. In his autem diebus supervenerunt ab hierosolimis prophete antiochiam. et surgens vnus ex eis nomine agabus significabat per spiritum famem magnam futuram in vniuerso orbe terrarum: que facta est sub claudio. Discipuli autem put quisque habebat: proposuerunt in misterium mittere habitantibus in iudea fratribus: quod et fecerunt mittentes ad seniores per manus barnabe et sauli.

Eodem autem tempore misit herodes rex manus: ut affligeret quosdam de ecclesia. Occidit autem iacobum fratrem iohannis gladio: videns autem quia placeret iudeis apposuit apprehendere et petrum. Erant autem dies azymorum. Quem cum apprehendisset misit in carcerem: tradensque quattuor quaternionibus militum ad custodiendum eum: volens post pascha perducere eum populo. Et petrus quidem seruabatur in carcere: oratio autem fiebat sine intermissione ab ecclesia ad deum pro eo. Cum autem perduciturus eum esset herodes: in ipsa nocte erat petrus dormiens inter duos milites victus cathenis duabus: et custodes ante ostium custodiebant carcerem. Et ecce angelus domini astitit. et lumine refulsit tunc habitaculo percussitque latere petri excitauit eum dicens: Surge velociter. Et ceciderunt catene de manibus eius. Dixit autem angelus ad eum. Precingere. et calcia te caligas tuas. Et fecit sic. Et dixit illi: Circuda tibi vestimentum tuum. et sequere me. Et exiens sequebatur eum. et nesciebat quia verum est quod fiebat per angelum. Existimabat autem se visum videre. Transeuntes autem primam et secundam custodiam venerunt ad portam ferream que ducit ad ciuitatem. que vltro aperta est eis. Et exeuntes percellerunt vicum vnum: et continuo discessit angelus ab eo. Et petrus ad se reuersus dixit. Nunc scio vere quia misit dominus angelum suum: et eripuit me de manu herodis et de omni expectatione plebis iudeorum. Consideransque venit ad domum marie matris iohannis qui cognominatur est mare: ubi erant multi congregati et orantes. Pulsante autem eo ad ostium ianue: percellit puella ad videndum nomine rhode. Et ut cognouit vocem petri per gaudium non aperuit ianuam: sed introcurrens nunciauit stare petrum ante ianuam. At illi dixerunt ad eam: Infantis

Actus

illa aut affirmabat sic se habere. Illi aut dicebant: Angelus eius est. Petrus aut perseverabat pulsans. Cum aut aperuissent ostium. viderunt eum robustum. Annues aut eis manu ut taceret: narravit quod dominus eduxisset eum de carcere. Dixitque: Nunciate iacobo et fratribus hec. Et egressus abiit in alium locum. Facta autem die erat non parva turbatio inter milites quod nam factum esset de petro. Herodes autem cum requisisset eum et non inuenisset. inquisitione facta de custodibus iussit eos duci: descenderuntque a iudea in cesarea: ibi commoratus est. Erat autem iratus tyrius et sidonius. At illi unanimiter venerunt ad eum. et persuasione blasto qui erat super cubiculum regis postulabant pacem: eo quod alerent regiones eorum ab eo. Statuto autem die herodes vestitus veste regia sedit per tribunal et cotionabatur ad eos. Populus autem acclamabat dei voces et non hominis. Cofestim autem percussit eum angelus domini eo quod non dedisset honorem deo: et percussus a vermibus expiravit. Verbum autem domini crescebat et multiplicabatur. Barnabas autem et saulus reuersi sunt ab hierosolymis expleto misterio: assumpto iohanne qui cognominatus est marcus. XIII

Erant autem in ecclesia que erat antiochie prophete et doctores. in quibus barnabas et simon qui vocabatur niger. et lucius cyrenensis et manahem qui erat herodis tetrarche collactaneus et saulus. Ministrantibus autem illis domino et ieiunantibus. dixit illis spiritus sanctus. Segregate michi saulum et barnabam in opere ad quod assumpsi eos. Tunc ieiunantes et orantes imponentesque eis manus dimiserunt illos. Et ipsi quidem missi a spiritu sancto abierunt seleucia: et inde nauigauerunt ciprum. Et cum venissent salaminam. predicabant verbis dei in synagogis iudeorum. Habebant autem et iohannem in ministerio. Et cum pambulassent vniuersam insulam usque ad paphum: iuenerunt quendam virum magum pseudo prophetam iudeum cui nomen erat barthen: qui erat cum proconsole sergio paulo viro prudente. Hic accersitis barnaba et paulo. desiderabat audire verbum dei. Resistebat autem illis elymas magus: sic enim interpretatur nomen eius: queres auertere proconsulem a fide. Saulus autem qui et paulus. repletus spiritu sancto intuens in eum dixit. O plene oculo dolo et oculo fallacia fili diaboli. inimice omnis iusticie. non desinis subvertere vias domini rectas. Et nunc ecce manus domini super te. et eris cecus non videntis solem usque ad tempus. Et percussim cecidit in eum caligo et tenebre et circueiens querebat qui ei manum daret. Tunc proconsul cum vidisset factum. credidit: ammirans super doctrinam domini. Et cum a papho nauigasset paulus et qui

cum eo erat: venerunt pergen pampphyllie. Iohannes autem discedens ab eis reuersus est hierosolymam. Illi vero pertransientes pergen venerunt antiochia perfidie: et ingressi synagogam die sabbato: ubi sederunt. Post lectionem autem legis et prophetarum. miserunt principes synagoge ad eos dicentes: Viri fratres: si quis est in vobis primo exhortationis ad plebem dicite: Surgens autem paulus et manu silettium indicens ait: Viri israelite et qui timetis deum audite. Deus plebis israel elegit patres nostros et plebem exaltauit cum essent incolae in terra egypti. et in brachio excelso eduxit eos ex ea. et per quadraginta annorum tempus mores eorum sustinuit in deserto. Et destruens gentes septem in terra chanaan forte distribuit eis terram eorum quasi post quadringentos et quinquaginta annos et post hec dedit iudices usque ad samuel prophetam. Et exinde postulauerunt regem et dedit illis: saul filium cis virum de tribu beniamin. annis quadraginta. Et amoto illo suscitauit illis dauid regem: cui testimonium perhibens dixit: Inueni dauid filium iesse virum cor meum. qui faciet omnes voluntates meas. Huius deus ex semine primo per missionem eduxit israel saluatorem iesum predicantem iohanne ante faciem aduentus eius baptismum penitentie omni populo israel. Cum impletet autem cursum suum. dicebat. Quod me arbitramini esse. non sum ego: ecce venit post me: cuius non dignus calciamenta pedum soluere. Viri fratres: filij generis abraam et qui in vobis timent deum: vobis verbum salutis huius missum est. Qui enim habitabant hierusalim et principes eius hunc ignorantes. et voces prophetarum que per omne sabbatum leguntur: iudicantes impleuerunt. Et nullam causam inuenientes mortis in eo: petierunt a pilato ut interficerent eum. Cuius consummasent omnia que de eo scripta erant. deponentes eum de ligno posuerunt eum in monumento. Deus autem suscitauit eum a mortuis tertia die: qui visus est per dies multos his qui simul ascenderant cum eo de galilea in hierusalim: qui usque nunc sunt testes eius ad plebem. Et nos vobis annunciamus ea que ad patres nostros re promissio facta est: quoniam hanc deus adimpleuit filiis vestris resuscitans iesum. sicut et in psalmo secundo scriptum est. Filius meus es tu: ego hodie genui te. Quis autem suscitauit eum a mortuis amplius iam non reuersurum in corruptionem ita dixit: Quia dabo vobis sancta dauid fidelia. Ideoque et alias dicit. Non dabis sanctum tuum videre corruptionem. Dauid enim in sua generatione cum administrasset voluntati dei: dormiuit et appositus est ad

Ecd. n. 8

Ecd. n. 8

Mar. 1. b.
Job. 1. b.

Luc. 23. c.
3. c.

Ps. 15.
3. c.

hac questione. Illi g̃ deducti ab ecclesia p̃trāsi
bāt phenicē et samariā narrātes p̃uersionez
gētū: et faciebāt gaudiū magnū oib⁹ fratri-
bus. Cū autē venissent h̃terosolymam susce-
pti sūt ab ecclia et ab apostolis et senioribus
annūciantes quāta de⁹ fecisset euz illis. Sur-
rexerūt autē q̃dā de heresi phariseorū q̃ credi-
derūt dicētes: q̃ oportet circumcidī eos. p̃cipe
q̃s h̃uare legē moysi. Cōuenerūtq̃ apli et se-
niores videre de x̃bo h̃. Cū autē magna cō-
quisitio fieret: surgēs petr⁹ dixit ad eos. Vi-
ri fr̃es vos scit̃ qm̃ ab antiq̃s dieb⁹ deus in
nob̃ elegit p̃ os meū audire gentes verbum
euāgelij et credere. Et q̃ nouit corda de⁹. testi-
monium p̃hibuit dans illis sp̃m̃ sc̃m̃ sicut et
nob̃ et nihil discreuit inf̃ nos et illos fide pu-
rificās corda eorū. Nūc g̃ quid temptat̃ de-
um imponere iugū sup̃ ceruices discipuloz
q̃d neq̃ nos neq̃ p̃res n̄ri portare potuim⁹?
Sed p̃ gr̃am dñi iesu christi credimus salua-
ri quēadmodum et illi. Tacuit autē ois multi-
tudo et audiebant barrabā et paulū narra-
tes quāta de⁹ fecisset signa et p̃digia in gētī-
bus p̃ eos. Et postq̃ tacuerūt r̃ndit iacob⁹
dicēs: Viri fr̃es audite me: Simon narra-
uit quēadmodū p̃imum de⁹ visitauit sumere
ex gentib⁹ p̃lin noi suo: et huic cōcordant v̄-
ba p̃phetarū sicut scriptum est. Post hec re-
uertar et reedificabo tabernaculū dauid q̃d
decidit. et diruta ei⁹ reedificabo et erigam il-
lud: vt requirāt ceteri hoiuz dñm: et oēs gē-
tes sup̃ q̃s inuocatū est nomē meū dicūt do-
minus faciēs hec. Notum a seculo est domi-
no op⁹ suū. Prop̃ quod ego iudico nō inq̃-
etari eos qui ex gētīb⁹ cōuertunt̃ ad deum:
sed scribere ad eos vt abstineant se a cōtami-
nationib⁹ simulacrorū. et fornicatione et sus-
focatis et sanguine. Moyses enī a tēporib⁹
antiquis habet in singulis ciuitatib⁹ qui eū
p̃dicent in synagogis: vbi per omne sabba-
tum legitur. Tunc placuit aplis et seniorib⁹
cum oī ecclesia eligere viros ex eis. et mitte-
re antiōchiā cū paulo et barnaba: iudam qui
cognominabatur barsabas et sylaz. viros pri-
mos in fr̃ibus: scribētes per man⁹ eoz. Apo-
stoli et seniores fratres his qui sūt antiōchie
et syrie et cilicie fr̃ib⁹ ex gentib⁹ salutes: Qm̃
audiuim⁹. q̃a q̃dam ex nobis exeūtes turba-
uerūt vos verbis euertētes aīas v̄ras: q̃b⁹
non mandauim⁹: placuit nobis collectis in
vnum eligere viros. et mittere ad vos cum
charissimis nostris barnaba et paulo: hoib⁹
qui tradiderūt aīas suas p̃ noīe dñi n̄ri iesu
christi. Misimus g̃ iudaz et sylam: q̃ et ipsi
vobis v̄ris referēt eadē. Visū ē enī sp̃ritui
sc̃o et nob̃ nihil ultra imponere vob̃ oneris

q̃ hec necessaria. vt abstineatis vos ab imo-
latis simulacrorū et sanguine et suffocato et for-
nicatione. a quib⁹ custodiētes vos bñ ager̃
Vale. e. Illi g̃ dimissi descēderūt antiōchiā
et p̃gregata multitudine tradiderunt ep̃lam.
Quā cū legisset: gauisi sunt sup̃ p̃solatione.
Iudas autē et sylas et ipsi euz essent p̃phete
x̃bo plurimo cōsolati sunt fr̃es. et cōfirmaue-
rūt. Facto autē ibi aliquāto tpe: dimissi sūt
cum pace a fratrib⁹ ad eos qui miserāt illos
Visum est autē syle ibi remanere. iudas autē
solus abiit hierim. Paul⁹ autē et barnabas
demorabant̃ antiōchie docentes et euāgeli-
zantes cum alijs pluribus verbū dñi. Post
aliquot autē dies dixit ad barnabam paul⁹
Reuertētes visitem⁹ fratres p̃ vniuersas ci-
uitates i quib⁹ p̃dicauim⁹ verbū dñi. quō se
habeāt. Barnabas autē volebat secū assume-
re et iohannes. qui cognominabatur marcus.
Paul⁹ autem rogabat eū: vt qui discessisset
ab eis de pamphylia et nō esset euz in op⁹
nō debere recipi. Facta est autē dissensio. ita
vt discederent ab inuicem. et barnabas qui-
dem assumpto marco nauigaret ciprū. Paul⁹
x̃o electo syla p̃fectus est: traditus gr̃e dei a
fratribus. Perambulabat autē syriaz et cilic-
tiam cōfirmās ecclias: p̃cipiēs custodire p̃-
cepta ap̃loz et seniorū. XVI

P Eruenit autem in derben et lystram
Et ecce discipulus quidam erat ibi
nomine timotheus: filius mulieris
vidue fidelis. patre gentili. Huic testimoni-
um bonū reddebāt qui in listris erant et ico-
nio fratres. Hunc voluit paul⁹ secum pfici-
sci. et assumēs circumcidit eū p̃pter iudeos q̃
erāt in illis locis. Sciebant enī oēs q̃ pater
ei⁹ erat gētīlis. Cuz autē p̃trāsr̃ēt ciuitates
tradebāt eis custodire dogmata q̃ erāt decre-
ta ab aplis et seniorib⁹ q̃ erant hierosolymis
Et ecclesie quidē p̃firmabant̃ fide. et abun-
dabant numero quotidie. Transēntes autē
phrygiā et galathie regionem. vetati sūt a
sp̃s̃sancto loqui verbum dei in asia. Cuz ve-
nissent autē in mysiam tēptabāt ire in bitby-
niam. et nō p̃misit eos sp̃s̃ iesu. Cum autē
p̃transissent mysiam descenderunt troadem
et visio p̃ noctem paulo ostēsa est. Vir mace-
do quidam erat stans: et deprecans eum et
dicens: Transiens in macedoniam adiuua
nos. Et autem visum vidit: statim q̃siuim⁹
p̃fici sci in macedoniam: certi facti q̃ voca-
set nos dñs euangelizare eis. Nauigantes
autem a troade recto cursu venimus samo-
thraciā: et sequēti die neapolim: et inde phi-
lipis: que est prima partis macedonie ciui-
tas colonia. Eramus autē in hac vrb̃e dieb⁹

aliquot assistentes. die autē sabbatorū egressi
 sum⁹ foras portā iuxta flumen. vbi videbatur
 oratio esse. ⁊ sedētes loq̄bamur mulieribus
 q̄ uenerāt. ⁊ q̄dam mulier nomine lydia pur
 puraria ciuitati thiathirenorū colēs deū au
 diuit: cui⁹ dñs aperuit cor intēdere his q̄ di
 cebāt a paulo. **Cū** autē baptizata eēt ⁊ dom⁹
 ei⁹: dep̄cata est dicēs: **Si** iudicatis me fide
 lem dño esse. introite in domū meaz ⁊ manere
Et coegit nos. **Factū** est autē euntib⁹ nobis
 ad orationē puellā quādā habentē spiritum
 phitonē obuiare nobis. q̄ questū magnū ⁊ p̄
 stabat dñis suis diuinando. **Hec** subsecuta
 paulū ⁊ nos clamabat dicens. **Isti** homines
 serui dei excelsi sunt qui annūciant vobis vi
 am salutis. **Hoc** autem faciebat multis die
 bus. **Volens** autem paul⁹. et conuersus spi
 ritui dixit: **Precipio** tibi in nomine iesu chri
 sti exire ab ea. **Et** exiit eadem hora. **Uiden**
 tes autē domini eius. qz exiuit spes questus
 eorū. apprehendentes paulū ⁊ sylam p̄dure
 rūt in for⁹ ad p̄ncipes: ⁊ offerētes eos magi
 stratib⁹ dixerunt: **Hi** hoīes p̄turbāt ciuita
 tem nostram cū sint iudei. ⁊ annunciant mo
 rem quez non licet nobis suscipere neqz face
 re cuz simus romani. **Et** cucurrit plebs ad
 uersus eos. et magistrat⁹ scissis tunici eorū
 iusserunt eos virgis cedi. **Et** cū multas pla
 gas eis imposuissent miserunt eos in carcerē
 p̄cipientes custodi vt diligenter custodiret
 eos. **Qui** cum tale p̄ceptum accepisset misit
 eos in interiorē carcerē: ⁊ pedes eorū strin
 xit ligno. **Media** autē nocte paul⁹ ⁊ sylas
 adorātes laudabāt deū ⁊ audiebāt eos qui
 in custodia erant. **Subito** vero tremor⁹ fa
 ctus est magn⁹: ita vt mouerent fundamen
 ta carceris. **Et** statim apta sunt oīa ostia. et
 vniuersorū vincula soluta sunt. **Et** p̄p̄gefact⁹
 autē custos carceris et videns ianuas aper
 tas carceris euaginato gladio volebat se in
 terficere estimās fugisse vinctos. **Clamauit**
 autē paul⁹ voce magna dicēs: **Nihil** tibi ma
 li feceris. **Vniuersi** enī h sum⁹. **Petito**qz lu
 mine introgressus est. et tremefact⁹ procidit
 paulo ⁊ syle ad pedes. ⁊ p̄ducens eos foras
 ait: **Dñi**: quid me oportet facere vt salu⁹ fiaz
At illi dixerūt: **Crede** in dñm iesum. ⁊ salu⁹
 eris tu et dom⁹ tua. **Et** locuti sunt ei verbuz
 domini cum omnib⁹ qui erant in domo ei⁹.
Et tollens eos in illa hora noctis lauit pla
 gas eorū. et baptizat⁹ est ipse ⁊ omnis do
 mus ei⁹ cōtinuo. **Tunc** p̄duxisset eos in do
 mū suā apposuit eis mensam. et letat⁹ est cum
 omni domo sua credens deo. **Et** cū dies fa
 ctus esset miserunt magistrat⁹ lictores dicen
 tes: **Dimitte** hoīes illos. **P̄ncipaliter** autē cu

stos carceris verba hec paulo: qz miserunt
 magistrat⁹. vt dimittamini. **Nunc** igitur ex
 euntes ite in pace. **Paulus** autem dixit eis:
Cefos nos publice indēnatos hoīes roma
 nos miserunt in carcerē: et nunc occulte nos
 eijciunt: **Nō** ita: s̄ veniant et ipsi nos eijciāt
P̄ncipaliter autē magistratib⁹ lictores ver
 ba hec: **Vniuersi**qz audito qz romani eēt
 et veniētes dep̄cati sūt eos. ⁊ educētes roga
 bant vt egredereēt de vrbe. **Exeuntes** autē
 de carcere. introierunt ad lidia: ⁊ visis fra
 trib⁹ cōsolati sunt eos ⁊ p̄fecti sūt. **XVII**

Quam autē perambulassent amphipo
 lim ⁊ appolloniā venerūt thessaloni
 cam: vbi erat synagoga iudeorum.
Secūm p̄suetudinem autē paul⁹ introiuit ad
 eos. ⁊ p̄ sabbata tria diserebat eis de sc̄ptur
 adaperens ⁊ insinuans. **Quā** xpm oportuit
 pati ⁊ resurgere a mortuis. ⁊ quia hic est ies
 us xps quem ego annūcio vob. **Et** quidam
 ex eis crediderūt. et adiuncti sunt paulo ⁊ sy
 le et de colentib⁹ gentilibusqz multitudo ma
 gna. ⁊ mulieres nobiles nō pauca. **Relatē**
 autē iudei assumētēsqz de vulgo viros quos
 dam malos ⁊ turba facta cōcitauerūt ciuita
 tem. ⁊ assistentes domui iasonis q̄rebāt eos
 p̄ducere in plm. **Et** cum nō inuenissent eos
 trahēbāt iasonē. ⁊ q̄sdā fr̄es ad p̄ncipes ciui
 tatis clamātes: qm̄ hi q̄ vrbe p̄citāt. et huc
 venerūt q̄s suscepit iasonē ⁊ hi oēs cōtra de
 creta cesaris faciūt regē alium dicētes esse ie
 sum. **Cōcitauerūt** autē plebē ⁊ p̄ncipes ciui
 tati audiētes hec. **Et** accepta satisfactione a
 iasone ⁊ a ceteri dimiserunt eos. **Fratres** v̄o
 confestim per noctem dimiserunt paulum et
 sylam in beroam. **Qui** cum venissent: in sy
 nagogam iudeorum introierunt. **Hic** autē
 erant nobilitiores eorum qui sunt thessaloni
 ce qui susceperunt verbum cum omni auidi
 tate: quotidie scrutātes scripturas si hec ita
 se haberent. **Et** multi quidem crediderunt
 ex eis et mulierū gentilium honestarum et
 viri non pauci. **Quam** autem cognouissent in
 thessalonica iudei: quia et beroe predicatū
 est a paulo verbum dei: venerunt et illuc
 commouentes et turbantes multitudinem.
Statimqz tunc paulum dimiserunt fratres:
 vt iret vsqz ad mare. **Sylas** autē ⁊ timothe
 us remanserunt ibi. **Qui** autem deducebāt
 paulum: perduxerunt eum vsqz ad Athe
 nas. et accepto mandato ab eo ad sylam et
 timotheum vt q̄ celeriter venirent ad illum
 p̄fecti sunt. **Paul⁹** autē cum athenis eos
 expectaret: incitabatur spūs eius in ipso vt
 dens idolatrie deditam ciuitatem. **Disputa**
 bat igitur i synagoga cum iudeis ⁊ colentib⁹

Act. 18.
 1. Rogū. 28.

Luc. 24. 6.

Job. 18. 5.

5. 4. c.
 a. 11. b.

L

et in foro p omnes dies ad eos qui audierāt
 Quidā aut epicurei ⁊ stoici philosophi dis-
 scerebāt euz eo. et qdā dicebāt. Quid vult se-
 minuerbius h dicere? Alij vero: nouoz de-
 monioz videt annunciator esse: qz iesuz et re-
 surrectionē annunciabat eis. Et apprehesum
 eū ad ariopagū duxerūt dicētes: Possūm⁹
 scire q est hec noua q a te dicitur doctrina? Noua
 em quedā infers auribus nr̄is. Volumus g
 scire qd nā velint hec eē. Atheniēses at oēs
 et aduene hospites ad nihil aliud vacabant
 nisi aut dicere aut audire aliqd noui. Stās
 aut paulus i medio ariopagi ait: Viri athe-
 niēses p omnia qsi supsticiosos vos video.
 Preteries em ⁊ videns simulacra v̄ra. inue-
 ni et arā in q scriptū erat. Ignoto deo. Ad
 ergo ignorātes colit̄. hoc ego annūcio vob.
 De⁹ qui fecit mundum et oia q in eo sunt. h
 celi et terre cum sit dñs nō in manufacti tem-
 plis habitat. nec manib⁹ humanis colit̄ in-
 digēs aliq. cum ipse det omib⁹ vitā et inspi-
 rationem et omia. fecitq; ex vno omne gen⁹
 hoīuz. inhabitare sup vniuersaz faciē terre
 definiēs statuta tpa ⁊ terminos habitatio-
 nis eoz. q̄rere deū. si forte attrectēt eū aut i-
 ueniāt. q̄uis nō longe sit ab vno qz nostrū
 In ipso em viuim⁹ et mouemur ⁊ sum⁹ sicut
 et quidā vestrozum poetarū dixerunt: Ipsi
 us em ⁊ gen⁹ sum⁹. Ven⁹ ergo cum sim⁹ dei
 non debem⁹ estimare auro ⁊ argento aut la-
 pidi sculpture artis et cogitatiois hoīs diui-
 num esse sile. Et tpa quidē hui⁹ ignorātie de-
 spiciens de⁹. nunc annūciat homib⁹ vt oēs
 vbiq; penitentiā agant eo q; statuit diē in q
 iudicatur⁹ est orbem i equitate in viro i quo
 statuit fidem p̄bens oib⁹ suscitans eū a mor-
 tuis. Cuz audissent autē resurrectionē mor-
 tuoz: quidā quidem irridebant. quidāz vō
 dixerunt: Audiem⁹ te de h iterū. Sic paul⁹
 exiuit de medio eoz. Quidā vero viri adhe-
 rentes ei crediderunt. in quib⁹ et dionysius
 ariopagita et mulier nomie damaris. ⁊ ali
 cum eis.

A

3.6.c.

Dixit hec egressus ab athenis venit
 corinthū. et inueniens quendā iude-
 um nomine aquilā ponticum genere qui nuper
 venerat ab italia et p̄scillā uxorem ei⁹. eo q
 p̄cepisset claudī⁹ discedere oēs iudeos a ro-
 ma. accessit ad eos: qz eiusdem erat artis ma-
 nebat apud eos. et opabā. Erāt autem sce-
 nofactorie artis. Et disputabat in synago-
 ga p omne sabbatū. interponens nomen dñi
 iesu. suadebatq; iudeis et greci. Cum venis-
 sent autem de macedonia sylvas et timothe⁹.
 instabant verbo paul⁹ testificās iudeis esse
 christum iesum. Contradicientibus autem

eis et blasphemantib⁹. excutiēs vestimenta
 sua. Dixit ad eos: Sanguis vester super ca-
 put vestrum. Abundus ego ex hoc ad gen-
 tes vadam. Et migrans inde. intravit in do-
 mū cuiusdā nomine titi iusti colentis deum.
 cuius dom⁹ erat coniuncta synagoga. Cris-
 pus autem archisynagog⁹ credidit domino
 cum omni domo sua. ⁊ multi corinthiozum
 audientes credebant ⁊ baptizabant. Dixit
 autem domin⁹ nocte p visionem paulo. No-
 li timere. sed loquere et ne taceas. Propter
 qd ego sum tecum: et nemo apponet tibi vt
 noceat te. qm̄ popul⁹ est mihi multus in hac
 ciuitate. Sedit autem ibi annum ⁊ sex men-
 ses: docens apud eos verbus dei. Gallione
 autē p̄cōsule achaiē: insurrexerunt vno anī
 mo iudei in paulū: ⁊ adduxerunt euz ad tri-
 bunal dicentes: qz contra legem hic p̄suadet
 hominib⁹ colere deū. Incipiente autēz pau-
 lo aperire os. dixit gallio ad iudeos. Si qui-
 dem esset iniquū aliquid aut facin⁹ pessimū
 o viri iudei. recte vos sustinerem: si vero q̄
 stiones sunt de verbo et nominib⁹ legis ve-
 stre: vos ipsi videritis. Iudex ego horuz no-
 lo eē. Et minauit eos a tribunali. Apprehen-
 dētes autem oēs sosthenē p̄ncipem synago-
 ge percutiebant eū ante tribunal et nihil eo-
 rum gallioni cureerat. Paul⁹ vō cū adhuc
 sustinisset dies multos fratrib⁹ valefaciēs
 nauigauit in syriam. et cum eo priscilla ⁊ aq-
 la. qui sibi torōderat in cenchris caput. Ha-
 bebat enim votum. Deuenitq; ephesum. et
 illos ibi reliquit. Ipse vō ingressus synago-
 gam disputabat cum iudeis. Rogātib⁹ au-
 tem eis vt ampliori tempore maneret: nō cō-
 sensit. sed valefaciens et dicens iterum reuer-
 tar ad vos deo volente. profect⁹ est ab eph-
 eso. Et descendens cesaream ascendit et salu-
 tauit ecclesiam. et descendit antiochiam. Et
 facto ibi aliquāto tempore profect⁹ est pam-
 bulans ex ordine galaciā regione ⁊ phrygi-
 am. confirmans omnes discipulos Iudeus
 autem quidam apollo nomine. alexandrin⁹
 genere vir eloquens deuenit ephesū. potens
 in scripturis. Hic erat edoctus viam domi-
 ni. ⁊ feruens spiritu loquebatur. ⁊ docebat
 diligenter ea que sunt iesu. sciens tm̄ baptis-
 ma iohannis. Hic ergo cepit fiducialit̄ age-
 re in synagoga. Quem cum audissent priscil-
 la ⁊ aquila assumpserūt eum ⁊ diligent⁹ ex-
 posuerunt ei viā domini. Cū autē vellet ire
 achaiā: exhortati frēs scripserūt discipulis
 vt susciperēt eū. Qui cū venisset ⁊ tulit mul-
 tum his qui crediderūt. Vehemēter em iu-
 deos reuicebat. publice ostendens per scri-
 pturas esse christum iesum.

XIX

B

L

B

Apostolorum

Actum est autē cū apollo esset corinthi: vt paulus pagratis superioribus partib⁹ veniret ephesum: ⁊ inueniret quōsdam discipulos. Dixitq; ad eos. Si spūsanctū accepistis credētes? At illi dixerunt ad eū. Sed neq; si spūsanct⁹ est audiuimus. Ille vō ait. In quo g̃ baptizati estis? Qui dixerūt. In iohis baptizate. Dixit autē paulus. Iohes baptizauit baptizate p̃nitētie p̃m̃ dicens: in eū qui venturus esset post ip̃m vt crederent: s̃ est in ihm. His autē dicitis baptizati sunt in noie dñi iesu. Et cum iposuisset illis man⁹ paulus ⁊ venit spūsanctus sup eos ⁊ loquebant̃ linguīs ⁊ p̃pheta bant. Erant autē om̃es viri fere duodeci. Ingressus autē synagogā cū fiducia loq̃bat̃ p̃ tres mēses disputans ⁊ suadens de regno dei. Cū autē quōdam indurarent ⁊ nō crederēt maledicētes viam dñi corā multitudinē: discedens ab eis segregauit discipulos q̃tidie disputās in schola tyrāni cuiusdā. Hoc autē factū ē p̃ bienniu: ita vt oēs q̃ habitābāt i asia audirent x̃bum dñi iudei atq; gentiles. Vir tutesq; nō modicas q̃libet faciebat de⁹ per manū pauli: ita vt etiā sup languidos deferrentur a corpe eius sudaria ⁊ semicinctia: et recedebāt ab eis lāguozes: ⁊ spūs neq; egrediebant̃. Temptauerūt autē quōsdam ⁊ de circūeuntibus iudeis exorcistis iuocare sup eos q̃ habebant spūs malos nomen dñi iesu: dicentes. Adiuro vos p̃ iesum quē paulus p̃dicat. Erant autē cuiusdā iudei noie scene p̃ncipis sacerdotū septem filij: q̃ hoc faciebant. Ridentis autē spūs neq; dixit eis. Ihm noui ⁊ palum scio. Vos autē q̃ estis? Et insiliens hō in eos in quo erat demoniū pessimū ⁊ dominatus amborū: inualuit cōtra eos: ita vt nudi et vulnerati effugerent de domo illa. Hoc autē notū factum est oibus iudeis atq; gentilibus q̃ habitabant ephesi ⁊ cecidit timor sup oēs illos ⁊ magnificabat̃ nomē dñi iesu. Multiq; credentiū veniebāt p̃nitentes ⁊ annunciantes actus suos. Multi autē ex eis q̃ fuerant curiosa sectati: contulerunt libros ⁊ cōbuserunt eos coram omnib⁹: ⁊ cōputatis p̃cis illoz inuenerūt pecuniā denarioz q̃nquaginta milia. Ita fortitē crescebat x̃bum dei ⁊ p̃firmabat̃. His autē expletis p̃posuit paulus in spū transita macedonia et achaia ire hierosolymā dicēs qm̃ postq; fuero ibi: oportet me ⁊ romā videre. Mittens autē in macedoniā duos ex ministrātib⁹ sibi timotheū ⁊ erastum: ip̃e remāsit ad tps i asia. Facta est autē illo tēpe turbatio nō minima de viā dñi. Demetrius em̃ quōsdam nomie argentarius faciēs edes argēteas diane pre-

stabat artificibus non modicū questum: q̃s puocans ⁊ eos q̃ eiusmodi erāt opifices: dixit. Viri scitis q̃ de hoc artificio ē nob̃ acq̃sistio: ⁊ videtis ⁊ auditis: q̃ nō solū ephesi: sed pene totius asie paulus h̃ suadens autē multā turbā. dicens: qm̃ nō sunt dii q̃ manibus sunt. Nō solū autē hec piclitabit nobis ps in redargutionē venire: s̃ ⁊ magne diane tēplū in nihilū reputabit: ⁊ destrui icipi et maiestas eius quaz tota asia ⁊ orbis colit. His auditis repleti sunt ira ⁊ exclamauerūt dicentes: Magna diana ephesioz. Et impleta est ciuitas: tota p̃fusione ⁊ impetū fecerūt vno animo in theatrū raptō gaio ⁊ aristarcho macedombus comitibus pauli paulo autē volente intrare in p̃m̃: nō p̃miserūt discipuli. Quidā autē ⁊ de asie p̃ncipibus qui erant amici eius miserūt ad eum rogātes ne se daret in theatrū. Alij autē aliud clamabāt. Erat em̃ ecclia p̃fusa ⁊ plures nesciebāt quare ex cā cōuenissent. De turba autē detraxerūt alexandri: p̃pellentibus eū iudeis. Alexander autē manu silētio postulato: volebat reddere rationē p̃lo. Quē vt cognouerūt iudei esse: vox facta est vna oim̃ q̃s p̃ horas duas clamātū. Magna diana ephesioz. Et cū sedasset scriba turbas: dixit. Viri ephesi: q̃s em̃ est hoim̃ qui nesciat ephesioz ciuitatem cultricem esse magne diane iouisq; plis: Cū g̃ his p̃tradici non possit: oportet vos sedatos eē ⁊ nihil temere agere. Adduxistis em̃ homies istos: neq; sacrilegos neq; blasphemātes deam ṽram. Quia si demetrius ⁊ qui cū eo sunt artifices habent adūsus aliquē cām cōuentus forenses agunt: ⁊ p̃consules sunt accusent inuicem. Si quōd autē alterius rei q̃ritis in legitima ecclia poterit absolui. Nam ⁊ piclitamur argui seditiōis hodiernē: cū nullus obnoxius sit de q̃ possum⁹ reddere rationem p̃cursus istius. Et cū hec dixisset dimisit ecclesiam. XX

Postq; autē cessauit tumultus vocat̃ paulus discipul⁹ ⁊ exhortat̃ eos valedixit: ⁊ p̃fectus est vt iret in macedoniā. Cū autē pambulasset p̃tes illas ⁊ exhortat̃ eos fuisset m̃o s̃mone: venit ad greciā vbi cum fecisset mēses tres: facte sunt illi insidie a iudeis nauigaturo in syriā habuitq; consiliū vt reuertere⁹ p̃ macedoniā. Comitar⁹ est autē eum solipater pyrri beroensis: thesalonicensiu⁹ vō aristarchus ⁊ secundus ⁊ gaius derbeus ⁊ timotheus asiani vō tyche⁹ ⁊ trophimus. Hi cū p̃cessissent sustinuerunt nos troade: nos vō nauigauim⁹ p̃ dies 437 morū ad philippis: ⁊ venim⁹ ad eos troadē in diebus q̃nq; vbi demorati sumus dieb⁹

Ec

septē. **U**na autē sabbati cū uenisset^o ad frā
gendū panē: paulus disputabat cū eis pfe-
ctur^o i crastinū ptraxitq; s̄monē vsq; i me-
diā noctē. Erant autē lāpades copiose i ce-
naculo vbi eram^o cōgregati. **S**edēs autē q̄-
dam adolescens noie eurychus sup fenestrā
cū mereret somno q̄ui disputante diu pau-
lo: duct^o somno cecidit de tertio cenaculo de-
orsum: et sublat^o est mortu^o. **A**d quez cū de-
scendisset paul^o incubuit sup eū: et cōplexus
dixit. **N**olite turbari. **N**ia em̄ ipius in ipso
est. **A**scendēs autē frangensq; panē et gustās
satisq; allocutus est vsq; in lucē. et sic pfect^o
est. **A**dduxerūt autē puerū uiuentē: et conso-
lati sunt nō minime. **P**os autē ascēdētes na-
uem nauigauimus in asson: inde suscepturū
paulū. **S**ic em̄ disposuerat: ipse p terrā iter
facturus. **C**ū autē uenisset^o in asson assum-
pto eo uenim^o mytlenē. **E**t inde nauigātes
sequenti die uenimus ptra chium et alia die
applicuim^o samū: et sequēti die uenim^o myle-
tum. **P**roposuerat em̄ paul^o transnauigare
ephesum: ne q̄ mora illi fieret i asia. **F**estina-
bat em̄ si possibile sibi esset: ut diem penthe-
costen faceret hierosolymis. **A** myleto autē
mittens ephesum uocauit maiores natu ec-
clesie: q̄ cū uenissent ad eū et siml^o eēt: dixit
eis. **V**os scitis a p̄ma die q̄ ingressus sum in
asiā q̄liter uobiscū p omne t̄ps fuerim serui-
ens dño cū omī hāilitate et lachrymis et tē-
ptatōnibus q̄ mihi acciderunt ex insidijs iu-
deorū: quō nihil subtraxerī uob vsq; q̄ mi-
nus annunciarē uob et docerem uos publi-
ce et p domos: testificās iudeis atq; gētilib^o
in deū p̄niam et fidem in dñm n̄m ih̄m xp̄m.
Et nūc ecce ego alligat^o spū: vado i hierlm̄:
q̄ in ea uentura sunt mihi ignozās: nisi q̄ sp̄i
ritus sanct^o p oēs ciuitates mihi p̄testat di-
cens: qm̄ uincula et tribulationes hierosoly-
mis me manent. **S**ed nihil horū vereor: nec
facio aiā meā p̄ciosiorē q̄ me dum mō con-
summē cursum meū et ministeriū vbi qd̄ ac-
cepi a dño iesu testificari euāgeliiū gr̄e dei.
Et nunc ecce ego scio: qz ampli^o nō uidebit^o
faciē meā: uos om̄es p q̄s trāsui p̄dicās re-
gnum dei. **Q**uapropter p̄testor uos hodie
na die qz mundus sum a sanguine oīm. **N**ō
em̄ subterfugi quo minus annunciarē oē
consiliū dei uob. **A**ttēdite uob et uiniūso gre-
gi in quo uos sp̄s sanctus posuit epos rege-
re ecclesiam dei: quam acq̄sui sanguine suo
Ego scio qm̄ intrabūt post discessionē meā
lupt rapaces in uos: nō parcentes gregi **E**t
ex uobis ip̄s exurgent uiri loquētes puerfa
ut adducāt discipulos post se. **P**ropter qd̄
vigilate memoria retinētes: qm̄ p trienniūz

nocte et die nō cessauī cū lachrymis monēs
vnumquēq; uestrū. **E**t nunc cōmendo uos
deo et v̄bo gratie ip̄ius qui potēs est edifica-
re et dare hereditatē in sanctificatis om̄ibus
Argentū et aurum aut uestem nullius cōcu-
piui sicut ip̄i scitis qm̄ ad ea q̄ mihi op^o erāt
et his q̄ mecum sunt: mistrauerunt man^o iste
Om̄ia ostēdi uob: qm̄ sic laborātes oportz
suscipe infirmos: ac meminisse uerbi dñi **J**e-
su: qm̄ ip̄e dixit. **B**eatius est magis dare q̄
accipere. **E**t cum hec dixisset: positis genibus
suis orauit cū oibus illis. **M**agn^o autē flet^o
factus est oīm: et p̄cumbentes super collum
pauli osculabant eū dolentes maxie in v̄bo
qd̄ dixerat: qm̄ amplius faciē ei^o nō essent
uisuri. **E**t deducebant eū ad nauem. **XXI**

Cum autē factus esset ut nauigarem^o
abstracti ab eis: recto cursu uenim^o
choum et sequenti die rhodū: et inde
patbaram. **E**t cum inuenisset^o nauem trās-
fretantē in phenicē: ascendentes nauigau-
mus. **C**ū apparuissem^o autē cyp̄o relinquen-
tes eā ad sinistrā nauigauim^o in syriā et ueni-
mus tyrum. **I**bi em̄ nauis expositura erat
onus. **I**nuentis autē discipul^o māsim^o ibi die-
bus septem. **Q**ui paulo dicebant p sp̄m: ne
ascenderet hierosolymā. **E**t expletis diebus
p̄fecti ibam^o deducētib^o nos om̄ibus cum
v̄xorib^o et filijs vsq; foras ciuitatē et postis
genibus in litore orauim^o. **E**t cū ualefecisse
mus inuicem ascendim^o nauē: illi autē redie-
runt in sua. **P**os v̄o nauigatiōe explicata a
tyro descendim^o ptolomaidā et salutatis fra-
tribus māsimus die vna ap̄d illos. **A**lia au-
tem die p̄fecti uenim^o cesareā. **E**t intrantes
domū philippi euangeliste q̄ erat vn^o de se-
ptem mansim^o apud eū. **H**uic autē erāt qua-
tuor filie v̄gines p̄phetātes. **E**t cū morare-
mur p dies aliquot: supuenit qd̄dam uir a iu-
dea p̄pheta noie agabus. **I**s cū uenisset ad
nos tulit zonam pauli et alligans sibi pedes
et manus dixit. **H**ec dicit sp̄s sanct^o. **C**irus
cuius est zona hec sic alligabūt in hierlm̄ iu-
dei: et tradent in manus gentiū. **Q**uod cum
audissem^o rogabam^o nos: et q̄ loci illi^o erant
ne ascenderet hierosolymā. **T**unc respondit
paulus et dixit. **Q**uid facitis flētes et affligē-
tes cor meū. **E**go autē nō solū alligari: sed et
mori in hierlm̄ paratus sum p̄pter nomē do-
mini iesu. **E**t cū ei suadere nō possem^o: quie-
uum^o dicentes. **D**ñi uolūtas fiat. **P**ost di-
es autē istos p̄parati ascendebam^o in hierlm̄
Venerūt autē qd̄a ex discipulis a cesarea no-
biscum: adducētes secū apud quē hospitare
mur tasonem quendā cip̄um antiquū disci-
puli. **E**t cū uenisset^o hierosolymā: libēter

B
5. Regū. 17.
4. Regū. 4.

E

B

A

B

Apostolorum

exceperunt nos fratres. **S**equenti autē die in-
troibatur paulus nobiscum ad iacobum: oēsque colle-
cti sunt seniores. Quos cum salutasset: narrabat
per singula quae deus fecisset in gentibus per mini-
sterium illius. **E**t illi cum audissent magnifica-
bant deum dixeruntque ei: **A**ides frater quia mi-
lia sunt in iudeis qui crediderunt: et oēs emula-
tores sunt legis. **A**udierunt autē de te: quia dis-
cessionem doceas a moysē eorum: qui per genes
sunt iudeorum: dicens non debere eos circumci-
dere filios suos neque secundum consuetudinem ingre-
di. **Q**uid ergo est? **A**tiq; oportet venire mul-
titudinem. **A**udiet enim te superuenisse. **H**oc er-
go fac quod tibi dicimus. **S**unt nobis viri quattuor
votum habentes super se. **H**is assumptis sanctifi-
cate cum illis: et ipse in illis ut radat capita
et sciant oēs: quia quae de te audierunt falsa sunt: sed
ambulans et ipse custodieris legem. **D**e his autē
qui crediderunt ex gentibus nos scripsimus iu-
dicantes: ut abstineant se ab idolis imolato
et sanguine et suffocato et fornicatione. **T**unc
paulus assumptis viris postera die purifica-
tus cum illis intrauit in templum annūcians ex-
pletionem dierum purificationis: donec offerret
per unoquoque eorum oblatio. **C**um autē septem
dies consummarentur hi qui de asia erant cum
vidissent eum in templo percutauerunt omnem
populum: et iniecerunt ei manus clamantes. **V**iri
israelite adiuuate. **H**ic est homo qui aduersus populum
et legem et locum hunc oēs vobis docēs: in super
et gentiles induxit in templum: et violauit san-
ctum locum istum. **V**iderat enim trophimum ephe-
sium in ciuitate cum ipso: quem estimauerunt quoniam
in templum introduxisset paulus. **C**onmotaque
est ciuitas tota: et facta est concursio populi.
Et apprehendentes paulum traherunt eum extra
templum et statim clausae sunt ianuae. **Q**uerenti-
bus autē eum occidere: nunciatum est tribuno
cohortis: quia tota confunditur hierusalem. **Q**ui sta-
tim assumptis militibus et centurionibus de-
currit ad illos. **Q**ui cum vidissent tribunum et
milites: cessauerunt percutere paulum. **T**unc ac-
cedens tribunus apprehendit eum et iussit alti-
gari cathenis duabus: et interrogabat quis
esset: et quid fecisset. **A**lij autē aliud clamabant
in turba. **E**t cum non posset certum cognoscere
per tumultum: iussit duci eum in castra. **E**t cum ve-
nisset ad gradus: contigit ut portaret a militi-
bus propter vim populi. **S**equabatur enim multitu-
do populi clamans: tolle eum. **E**t cum cepisset in-
duci in castra paulus: dicit tribuno **S**i licet
mibi loqui aliquid ad te: **Q**ui dixit ei grece: no-
sti. **N**one tu es egyptius? **Q**uoniam haec dies tumul-
tum concitasti: et eduxisti in desertum quatuor mi-
lia viros sicario: si? **E**t dixit ad eum paulus.
Ego homo sum quidem iudeus a tharso cilicie: non

ignote ciuitatis municeps. **R**ogo autē te per-
mitte mihi loqui ad populum. **E**t cum ille permisisset
paulus stans in gradibus annuit manu ad
plebem: et magno silentio facto: allocutus est
lingua hebraea dicens. **XXII**

Viri fratres et patres: audite quae ad
vos nunc reddorationem. **C**um audisset
autē quia hebraea lingua loquitur ad illos
magis persistenter silentium. **E**t dixit. **E**go sum
vir iudeus natanzharso cilicie: nutritus autem
in ista ciuitate secus pedes gamielis erudi-
tus iuxta vitam paterne legis emulor legis
sicut et vos oēs estis hodie qui hanc viam
persecutus sum usque ad mortem alligans et tra-
dēs in custodias viros ac mulieres sicut prin-
ceps sacerdotum mihi testimonium reddit et
oēs maiores natu: a quibus et epistolas accipies
ad fratres damascum pergebam ut adducerem inde
vincos in hierusalem ut punirent. **F**actum est au-
tem eunte me et appropinquante damasco
media die: subito de celo circumfulsit melux
copiosa: et decidēs in terram audiui vocem de celo
dicentem mihi: **S**aule saule quid me persequeris?
Ego autē respondi. **Q**uis es domine? **D**ixitque ad
me. **E**go sum iesus nazarenus: quem tu persequeris.
Et quae mecum erant lumen quidem viderunt:
vocem autē eius non audierunt quae loquabatur mecum.
Et dixi. **Q**uid faciam domine? **D**ñs autē dixit
ad me. **S**urgēs vade damascum: et ibi tibi di-
cetur de oibus quae te oporteat facere. **E**t cum non
viderem per claritatem luminis illius: ad manus
deductus a comitibus: veni damascum. **I**n a-
nias autē quidam vir secundum legem testimoniū huius
ab omnibus cohabitantibus iudeis: veniens
ad me et astans dixit mihi. **S**aule frater respice.
Et ego eadem hora respexi in eum. **E**t ille di-
xit. **D**eus patrum nostrorum ordinauit te ut
cognosceres voluntatem eius: ut videres iustum
et audires vocem ex ore eius: ut videres testis il-
lius ad omnes homines eorum qui vidisti et audisti.
Et nunc quid moraris? **E**xurge et baptizare et
ablueri peccata tua inuocato nomine ipsius. **F**actum
est autē reuertenti mihi in hierusalem: et oranti in
templo: fieri me in stupore mentis et vidē il-
lum dicentem mihi. **F**estina et exi velociter ex
hierusalem: quoniam non recipient testimoniū tuum de
me. **E**t ego dixi. **D**ñe: ipsi sciunt quia ego eram
percludens in carcere: et cedens per synagogas
eos qui credebant in te. **E**t cum fundere san-
guis stephani testis tui: ego astabam et prescrite-
bam: et custodiebam vestimenta infidelium illorum.
Et dixit ad me. **V**ade: quoniam ego ad nationes lo-
gemittam te. **A**udiebant autē eum usque ad hierosolimam
et leuauerunt vocem suam dicentes. **T**olle de terra
huiusmodi. **N**on enim fas est eum viuere. **V**oci-
ferantibus autē eis et persequentibus vestimenta

B

5.8.a.
ct.9.a.

B

5.9.a.
1. Cor. 15. b.
Gal. 1. c.

L

B

5.7. d.

D fua: et puluerem lactantibus in aere: iussit tribunus induci eum in castra et flagellari cedi et torqueri eum: ut sciret propter quam causam sic clamarent ei. Et cum astrinxisset eum loribus dixit astanti sibi centurioni paulus. Si hominem romanum et indenantum licet vobis flagellare? Quo audito centurio accessit ad tribunum: et nuntiavit ei dicens. Quid acturus es? Hic enim homo civis romanus est. Accedens autem tribunus dixit illi. Dic mihi si tu romanus es? At ille dixit. Etiam. Et respondit tribunus. Ego multa summa civilitatem hanc consecutus sum. Et paulus ait. Ego autem et natus sum. Protinus ergo discesserunt ab illo qui eum toraturi erant. Tribunus qui timuit postquam rescivit quod civis romanus esset et quod alligasset eum. Postera autem die volens scire diligentius qua ex causa accusaretur a iudeis solvit eum: et iussit sacerdotes venire et omne concilium: et producens paulum statuit inter illos.

A tendens autem in concilium **XXII** paulus ait. Viri fratres: ego omni conscientia bona conversatus sum ante deum usque in hodiernum diem. Princeps autem sacerdotum ananias precepit astantibus sibi percutere os eius. Tunc paulus dixit ad eum. Percutiet te deus paries dealbate. Et tu sedens iudicabas me secundum legem et contra legem iubes me percuti? Et qui astantes dixerunt. Summum sacerdotem dei maledicis? Dixit autem paulus. Nesciebam fratres: quia princeps est sacerdotum. Scriptum est enim. Principem populi tui non maledices. Sciens autem paulus quod vna pars esset saduceorum et altera phariseorum exclamavit in concilio. Viri fratres: ego phariseus sum: filius phariseorum. De spe et resurrectione mortuorum ego iudico. Et cum hec dixisset: facta est dissensio inter phariseos et saduceos et soluta est multitudo. Saducei autem dicunt non esse resurrectionem mortuorum: neque angelum neque spiritum pharisei autem utraque possident. Factus est autem clamor magnus et exurgentes quidam phariseorum pugnantibus dicentes. Nihil mali invenimus in homine isto. Quid si spiritus locutus est ei aut angelus? Et cum magis dissensio facta esset timens tribunus ne discerneret paulum ab ipsis iussit milites descendere et rapere eum de medio eorum: ac deducere eum in castra. Sequenti autem nocte assistens ei dominus ait. Constante esto. Sic enim testificatus es de me in hierusalem: sic te oportet et rome testificari. Facta autem die collegit se quidam ex iudeis et devoverunt se dicentes neque manducaturos neque bibituros donec occiderent paulum. Erant autem plus quam quadraginta viri qui hanc iuramentum fecerant: qui accesserunt ad principem sacerdotum et seniores: et dixerunt. Devotionem devouimus nos nihil gustatu-

ros donec occidamus paulum. **Nunc** ergo vos notum facite tribuno cum concilio: ut producat illum ad vos tamquam aliquid certi cognituri de eo. Nos vero pulchrum appropiet pati sumus interficere illum. Et cum audisset filius sororis pauli insidias: venit et intrauit in castra: nuntiavitque paulo. Vocatus autem paulus ad se unum ex centurionibus ait: adolescere hunc adduc ad tribunum. Habebit enim aliquid indicare illi. Et ille quidem assumpsit eum: duxit ad tribunum et ait. Vincit paulus rogavit me hunc adolescere producere ad te: habentem aliquid loqui tibi. Apprehensus autem tribunus manus illius secessit cum eo seorsum et interrogavit illum. Quid est quod habes indicare mihi? Ille autem dixit. Iudeis venit rogarere ut crastina die producas paulum in concilium quasi aliquid certi inditurum sint de illo: tu vero ne credideris illi. Insidiant enim ei ex eis viri amplius quam quadraginta qui se devoverunt non manducare neque bibere donec interficiant eum et nunc parati sunt expectantes premissum tuum. Tribunus igitur dimisit adolecentem precipiens ei ne cui loqueretur: quoniam hec nota sibi fecisset. Et vocatis duobus centurionibus: dixit illis. Parate milites ducentos ut eant usque cesaream et equos septuaginta et lancearios ducentos a tertia hora noctis et iumenta parate: ut impo- nentes paulum saluum producerent ad felicem presidem. Timuit enim ne forte rapent eum iudei: et occiderent: et ipse postea calumniam sustineret: tanquam accepturus pecuniam: scribens ei epistolam salutem. Claudius lyfias: optimum a iudeis et incipientem interfici ab eis superveniens eorum exercitu eripui: cognitorque romanus est: volens scire causam quam obiciebant illi: deduxi eum in concilium eorum. Quem inveni accusari de questionibus legis ipsorum: nihil vero dignum morte aut vinculis habentem crimine. Et cum mihi placitum esset de insidiis quas parauerant illi: misi eum ad te: denuntiatis et accusatoribus ut dicant apud te. Vale. Milites vero secundum preceptum sibi assumptis paulum duxerunt per noctem in antipatridem: et postera die dimissis equis ut cum eo frater: reversi sunt ad castra. Quis cum venissent cesaream et tradidissent epistolam presidi: statuerunt ante illum et paulum. Cum legisset autem et interrogasset de qua provincia esset: et cognoscens quod de cilicia: audiendam te inquit cum accusatores tui venerint. Iussitque in pretorio herodis custodiri eum. **XXIII**

Post quatuor autem dies descendit princeps sacerdotum ananias cum senioribus quibusdam et tertullo quidam oratore: qui audierunt presidem adversus paulum. Et citato paulo: cepit accusare tertullum dicens. Cum in multa pace agam per te: et multa corrigam per tuam

Exod. 22.

Phil. 3. 2.

Mat. 22. 7.

I. 27. c.

prudentiā sp̄ et vbiq̄ suscipimus optie felix
 cū oī ḡtariū actōne. **De** diuiti⁹ autē te p̄rahā
 oro breuif audias nos p̄ tua clementia. **In-**
 uenimus hūc hoīem pestiferū et p̄citantē se-
 ditionē oībus iudeis in vniūso orbe et auto-
 rem seditiōis secte nazarenorū: q̄ etiā tēplum
 violare conat⁹ ē: quē et ap̄ph̄c̄sum voluim⁹
 fm̄ legē nr̄am iudicare. **Su-**perueniēs autē tri-
 bunus lysias cū vi maḡ eripuit eū de mani-
 bus nr̄is iubēs accusatores ei⁹ ad te venire
 a q̄ poteris ip̄e iudicās de oīb⁹ istis cogno-
 scere de q̄bus nos accusamus eū. **Ad-**dicērūt
 autē et iudei: dicētes hec ita se h̄re. **Rū-**dit autē
 paulus annuētē sibi p̄sīde dicere. **Ex** multis
 annis te esse iudicē ḡtī huic sciēs: bono aīo
 p̄ me satisfaciā. **Potes** em̄ cognoscere q̄ nō
 pl⁹ sunt mihi dies q̄ duodeci ex quo ascēdi
 adorare in hierl̄m: et neq̄ in tēplo inuenerūt
 me cū aliquo disputantē: aut p̄ cursuz faciē-
 tem turbe neq̄ in synagogis neq̄ in ciuitate
 neq̄ pbare p̄t tibi d̄ q̄bus nūc me accusāt.
Con-fiteor autē h̄ tibi q̄ fm̄ sectā quam dicūt
 heresim sic defūto p̄ri et deo meo: credēs oī-
 bus que in lege et p̄phetis scripta sunt: spez
 h̄ns in deū quam et hi ip̄i expectant resurre-
 ctionem futurā iustorū et iniquorū. **In** hoc et
 ip̄e studeo sine offendicō p̄sciam h̄re ad deū
 et ad hoīes sp̄. **Post** ānos autē plures elemo-
 synas facturū in gentē meā veni: et oblatio-
 nes et vota: in quib⁹ inuenerūt me purifica-
 tum in tēplo: nō cū turba neq̄ cū tumultū. **Et**
 ap̄ph̄enderūt me clamātes et dicētes. **Tolle**
 inimicū nostrū. **Quidā** autē ex asia iudei q̄s
 oportebat apud te p̄sto esse et accusare si q̄d
 haberent adūsū me: aut hi ip̄i dicant si q̄d
 inuenerūt in me iniqtatis cū stem in p̄cilio:
 nisi de vna hac solūmō voce q̄ clamauī inter
 eos stans: qm̄ de resurrectione mortuorū ego
 iudico: hodie a vob⁹. **Distulit** autē illos felix
 certissime sciens de via hac dicens. **Cum** tri-
 bunus lysias descenderit audiā vos. **Iussit**
 q̄ centurioni custodire eū et h̄re requiē: nec
 quemq̄ de suis phibere mistrare ei. **Post**
 aliquot autē dies veniens felix cum drusilla
 vxore sua q̄ erat iudea vocauit paulū: et au-
 diuit ab eo fidem q̄ est in xp̄m ihm. **Disputā-**
 te autē illo de iusticia et castitate et de iudicio
 futuro: tremefactus felix rūdit. **Ad** nunc at-
 tinet: vade: tpe autē oportuno accersiam te:
 siml⁹ et sperās q̄ pecunia ei daref a paulo p̄-
 pter qd̄ et frequenter accersiens eū loquebat⁹
 cū eo. **Biennio** autē expleto: accepit successo-
 rem felix portū festū. **Volēs** autē gr̄am p̄sta-

Are iudeis felix: reliq̄t paulū vincitū.
Festus ḡ cū venisset i puincia XXV
 p̄ triduū ascēdit hierosolymā a cesa-

rea. **Audierūt** q̄ eū p̄ncipes sacerdotū et p̄ri-
 mi iudeorū aduersus paulū: et rogabant eū
 postulantes gr̄am adūsus eū vt iuberet per-
 duci eū in hierl̄m insidias tendētes vt inter-
 ficerent eū in via. **Festus** autē respondit sua-
 ri q̄dem paulū in cesarea: se autē maturi⁹ p̄o-
 fecturū. **Qui** ḡ in vobis ait potētes sunt de-
 scendētes simul si qd̄ est in viro crimen accu-
 sent eum. **Demoratus** autē inter eos dies nō
 amplius q̄ octo aut decē descendit cesareaz
 et altera die sedit p̄ tribunali: et iussit paulū
 adduci. **Qui** cū p̄duct⁹ esset: circūsteterunt
 eū q̄ ab hierosolyma descēderāt iudei: mul-
 tas et ḡues causas obijciētes q̄s nō poterāt
 pbare: paulo rationē reddēte: qm̄ neq̄ in le-
 gem iudeorū neq̄ in tēplū neq̄ in cesarem
 q̄c̄q̄ peccaui. **Festus** autē volens gr̄am p̄sta-
 re iudeis: rūdens paulo dixit. **Vis** hieroso-
 lymam ascēdere: et ibi de his iudicari apud
 me: **Dixit** autē paulus. **Ad** tribunal cesaris
 sto: ibi me oportet iudicari. **Iudeis** nō no-
 cui: sicut tu meli⁹ nosti. **Si** em̄ nocui aut di-
 gnum morte aliqd̄ feci: non recuso mori. **Si**
 nō nihil est eorū q̄ hi accusant me: nemo po-
 test me ill⁹ donare. **Cesarem** appello. **Tunc** fe-
 stus cū concilio locut⁹ rūdit. **Cesarē** appella-
 sti: ad cesarem ibis. **Et** cū dies aliquot trās-
 acti essent agrippa rex et bernice descenderūt
 cesareā ad salutandū festū. **Et** cū dies plēs
 ibi morarent⁹: festus regi indicauit de paulo
 dicens. **Vir** qdā est derelict⁹ a felice vincit⁹
 de q̄ cū esset hierosolymis adierunt me p̄n-
 cipes sacerdotū et seniores iudeorū postu-
 tes adūsus illū dānatōne. **Ad** q̄s rūdi: quia
 non est romanis p̄suetudo donari aliquem
 hoīem p̄sq̄ is q̄ accusat p̄sentes habeat ac-
 cusatores: locūq̄ defendendi accipiat ad ab-
 luenda crimia q̄ ei obijciunt. **Cū** ḡ huc p̄ue-
 nissent sine vlla dilatorē in sequēti die sedēs
 p̄ tribunali iussi adduci virū. **De** quo cū ste-
 tissent accusatores nullā cām deferebāt de q̄-
 bus ego suspicabar malū: q̄stiones nō q̄sdā
 de sua susp̄ctiōe habebāt adūsus eum: et de
 qdā iesu defuncto quē affi: mabat paul⁹ vi-
 uere. **Hesitās** autē ego de h̄mōi q̄stione dice-
 bam si veller ire hierosolymaz et ibi iudicari
 de istis. **Paulo** autē appellāte vt fuaret au-
 gusti cognitiōi: iussi fuari eū donec mittam
 eū ad cesarē. **Agrippa** autē dixit ad festum.
Volēbā et ip̄e hoīem audire. **Cras** inq̄t au-
 diēs eū. **Alter** autē die cum venisset agrippa
 et bernice cū multa ambitiōe: et introissent in
 auditoriū cū tribunis et viri p̄ncipalib⁹ cui⁹
 tatis iubente festo adduct⁹ est paul⁹. **Et** di-
 xit festus. **Agrippa** rex et oēs q̄ sil⁹ adest⁹ no-
 bis cū viri: videtis hūc hoīem de q̄ oīs ml̄s

tudo iudeoz interpellauit me hierosolymis petetes et acclamantes: non oportere eum viuere amplius. Ego vero cooperi nihil dignum morte eum admisisse. Ipso hoc autem appellante: ad augustum iudicauim mittere. De quo quid certum scribam domino non habeo: propter quod perduxim eum ad vos et maxime ad te rex agrippa: ut interrogatio facta habeat quod scribam. Sine ratione enim mihi videtur mittere vinculum et causas eius non significare.

Agrippa vero ad paulum ait. Permitti tibi loqui pro temetipso. Tunc paulus extensa manu cepit rationem reddere. De omnibus quibus accusor a iudeis rex agrippa estimo me beatum apud te: cum sim defensor meus hodie: maxime te sciente omnia que apud iudeos sunt consuetudines et questiones propter quod obsecro patienter me audias. Et quidem vitam meam a iuuetute quam ab initio fuit in gente mea in hierosolymis nouerunt omnes iudei: presciantes me ab initio si velint testimonium prohibere: quoniam niam secundum certissimam sectam nostre religionis viri pharisei. Et nunc in spe quam ad preses nostros re promissionis facta est adeo isto iudicio subiectus: in qua duodecim tribus nostre nocte et die defuientes sperant deuenire. De qua spe accusor a iudeis rex. Quid incredibile iudicatur apud vos si deus mortuos suscitatur? Et ego quidem estimaueram me aduersus nomen iesu nazareni debere multa pericula agere quod feci hierosolymis. Et multos sanctorum ego in carceribus inclusi a principibus sacerdotum potestate accepta: et cum occiderent detuli sententiam. Et pro omnes synagogas frequenter puniens eos: compellebam blasphemare: et amplius insanies in eos: persequebar usque in exteras ciuitates. In quibus dum irem damascum cum potestate pro missu principum sacerdotum: die media in via vidi rex de celo supra splendorem solis circumfulsisse me lumen et eos qui mecum simul erant omnes nos cum decidissemus in terram audiui vocem loquentem mihi hebreica lingua. Saul saule quod me persequeris. Durum est tibi per stimulum calcitrare. Ego autem dixi. Quis es domine? Dominus autem dixit. Ego sum iesus nazarenus quem tu persequeris. Surrege: et sta supra pedes tuos. Ad hoc enim apparui tibi ut constituam te ministrum et testem eorum que vidisti: et eorum quibus apparebo tibi eripiens te de populo et gentibus in quibus nunc ego mitto te aperire oculos eorum ut conuertantur a tenebris ad lucem: et de potestate sathane ad deum ut accipiant remissionem peccatorum et sortem inter sanctos pro fide quam est in me. Un rex agrippa non fui incredulus celestium visioni: sed his que sunt damasci primus et hierosolymis et in omnem regionem iudee: et gentibus annuntiabam ut penitentiam agerent: et converterentur ad deum

3.9.a.
et.22.b.

diuina omnia opera facientes. Hac ex causa me iudei cum essem in templo comprehensus temptabant volentes me interficere. Auxilio autem adiutus dei usque in hodiernum diem sto testificans minores atque maiores: nihil est dicens que ea que prophete locuti sunt futura esse et moyses: si passibilis christus: si primus ex resurrectione mortuorum lumen annuntiatur est populo et gentibus. Hec loquente eorum rationem reddente festus magister voce dixit. Insanis paulus. Multe te lege ad insaniam putant. Et paulus non insanio inquit optime feste sed vitam et sobrietatis verba eloquor. Scit enim de his rex: ad quem et constanter loquor. Latere enim eum nihil horum arbitror. Neque enim in angulo quocumque horum gestum est. Credis rex agrippa prophetis? Scio quod credis. Agrippa autem ad paulum. In modico suades me christianum fieri. Et paulus. Opto apud deum et in modico et in magno non timere te: sed etiam omnes que audiunt hodie fieri tales qualis et ego sum: excepti vinculis his. Et exurrexit rex et preses et bernice et que assistebant eis. Et cum secessissent: loquebantur ad inuicem dicentes: quod nihil morte aut vinculis dignum quod fecit homo iste. Agrippa autem festo dixit. Dimitti poterat homo hic: si non appellasset cesarem. XXVII

Ut autem iudicatum est nauigare eum in italiam et tradi paulum cum reliquis custodibus centurioni nomine iulio cobortis auguste: ascendentes nauem hadrumetinam incipientem nauigare circa asieloca sustulimus perueniente nobiscum aristarcho macedonie thessalonicense. Sequenti autem die venimus sidonem humane autem tractans iulius paulum permisit ad amicos ire: et curam sui agere. Et inde cum sustulissem subnauigauimus cyprium propleta essent venti peritrii. Et pelagus cilicie et paphlie nauigantes venimus lystram que est lytie: et ibi inueniens centurio nauem alexandrinam nauigantem in italia: transposuit nos in eam. Et cum multis diebus tarde nauigarem et vix deuenissemus pertra gnydum prohibente nos vento ad nauigauimus cretam iuxta salmonem. Et vix iuxta nauigantes venimus in locum quemdam que vocatur boniportus: cui iuxta erat ciuitas thalassa. Multo autem tempore pacto et cum iam non esset tuta nauigatio eo quod ieiunium iam preterisset: consolabatur eos paulus dicens eis. Viri: video quoniam cum iniuria et multo damno non solum oneris et nauis set etiam aiarum nostrarum incipit esse nauigatio. Centurio autem gubernatori et nauclero magis credebat que his que a paulo dicebantur. Et cum aperit portum non esset ad hyemandum plurimi statuerunt consilium nauigare inde si quo modo possent deuenientes phenicem hyemare portum crete respicientem ad africanum et ad chorum. Aspirante autem austro estimantes: propositum se tenere cum sustu-

B

B

B

Apostolorum

lissent de aſſon: legebāt cretā. **N**ō post mltū
aut miſiſe cōtra ipſam vent' tiphonicus: q̄
vocat euroaquilo. **C**ūq; arrepta eſſet nauis
et nō poſſet conari in ventū: data naue ſtati-
bus fer: bamur. **I**n inſulā aut quādam de-
currētes q̄ vocat cauda: potuim' vix obtine
re ſcaphā. **Q**ua ſublata adiutorijs vtebant
accingentes nauem: timētes ne in ſyrtim in-
ciderēt ſummiſſo vaſe ſic ferebant. **V**alida
aut nobis rēpeſtate tactatis: ſequenti die ia-
ctum fecerūt: et tertia die ſuis manib' arma/
menta nauis piecerūt. **N**eq; aut ſole neq; ſi-
deribus apparentibus p̄ plēs dies: et tempel-
ſtatenō erigua imminēte iā ablata erat ſpes
oīs ſalutis nre. **E**t cū multa ieiunatio fuiſſet
tunc ſtās paulus in medio eoz dixit. **O**por-
tebat q̄dem o viri audite me nō tollere a cre-
ta: lucricq; facere iniuriā hanc et iacturā. **E**t
nunc ſuadeo vob bono animo eſſe. **A**miſſio
eñ nullius anime erit ex nobis p̄ter nauis.
Aſtitit eñ mihi hac nocte angel' dei cuius
ſum ego: et cui deſeruiſſo dicens. **N**e timeas
paulus: ceſari te oportet aſſiſtere. **E**t ecce do-
navit tibi deus oīnes q̄ nauigāt tecū. **P**ro-
pter qd̄ bono aīmo eſtote viri. **C**redo enim
deo: qz ſic erit quēadmodū dictum eſt mihi
In inſulā aut quādā oportet nos deuenire.
Sz poſtea q̄ q̄rtadecima nox ſupuenit: na-
uigantib' nob in hadria circa mediā noctez
ſuſpicabant naute apparere ſibi aliquam re-
gionem. **Q**ui et ſubmittētes bolidē: inuene-
runt paſſus viginti: et puſilluz inde ſeparati
inuenerunt paſſus q̄ndecim. **T**imentes aut
ne in aſpera loca incidere: de puppi mittē-
tes anchoras quattuor optabant diem fieri
Nautis vō q̄rentib' fugere de nauī: cū mi-
ſiſſent ſcaphā in mare ſub obtentu q̄ſi incipe-
rent a pra anchoras extēdere: dixit paulus
centurioni et militib'. **N**iſi hi in nauē manſe-
rint: vos ſalvi fieri nō poteſtis. **T**ūc abſci-
dunt milites funes ſcaphē: et paſſi ſunt eā ex-
cidere. **E**t cū lux incipet fieri rogabat paul'
oīnes ſumere cibū dicēs. **Q**uartadecima die
hodie expectantes ieiuni: nihil accipientes
Propter qd̄ rogo vos accipe cibū p̄ ſalute
vr̄a: qz nullius vrm capillus de capite peri-
bit. **E**t cū hec dixiſſet: ſumens panē gratias
egit deo in p̄ſpectu oīm: et cuſ fregiſſet cepit
māducare. **A**niedores at facti oēs: et ipi aſ-
ſumpſerūt cibū. **E**ramus vō vniūſe aīme in
nauī du cēte ſeptuagintaſex. **E**t ſaciati cibo
alleuiabāt nauem: iactātes triticum in mare
Cū aut dies factus eſſet terrā nō agnoſcebāt
ſinū vō quendā p̄ſiderabāt hūtem litus: in
quem cogitabāt ſi poſſent eijcere nauem. **E**t
cū anchoras ſuſtulſſent cōmittebāt ſe mari.

ſilaxantes iūcturas gubernaculoz: et leuato
artemone ſin aure ſtati tendebant ad litus.
Et cū incidiſſem' in locū bithalaſſum impe-
gerūt nauē: et proza q̄dez ſira manebat imo-
bilis: puppis vō ſoluebat a vi marl. **A**ſili-
tum at p̄ſiliū fuit vt cuſtodias occiderēt ne
q̄s cū enataſſet effugeret: ceturio aut volēs
ſuare paulū p̄hibuit fieri. **I**uſſitq; eos qui
poſſent natate emittere ſe p̄mos et euadere et
ad terrā exire: et ceteros alios in tabul' fere-
bant q̄ſdā ſup ea q̄ de nauī erāt. **E**t ſic factū
eſt: vt oēs aīe euaderēt ad terrā. **XXVIII**

Et cū euaiſſem' tunc cognouim' qz
mytilene inſula vocabat'. **B**arbari
vō p̄ſtabant nō modicā humanita-
tem nob. **A**ccēſa eñ pyra reſiciebāt nos om-
nes: p̄pter imbrē q̄ imminebat et frigus. **C**ū
p̄gregaſſet aut paulus ſarmētozū aliquātā
multitudinē et ipoiſſet ſup ignē: vipera a
calore cū p̄ceſſiſſet inuaſit manū ei'. **E**t vō
viderūt barbari pendenē beſtiā de māu ei'
ad inuicē dicebāt. **U**tq; homicida eſt hō h
q̄ cū euaiſit de mari vltio nō ſinit cum viuere
Et ille q̄dē excutiens beſtiā in ignē nihil ma-
li paſſus eſt. **A**t illi exiſtimabant cū in tumo-
rem p̄tendū: et ſubito caſurum et mori. **V**iu
aut ill' expectantib' et videntib' nihil mali in
eo fieri: p̄tentes ſe dicebant cū eſſe deū. **I**n
locis aut ill' erāt p̄dia p̄ncipis inſule noīe pu-
bli' q̄ nos ſuſcipiēs: triduo benigne exhibu-
it. **C**ōtigit aut p̄rem publi' febriz' et diſinte-
ria veratū iacere. **A**d quē paulus in:rauit:
et cū oraſſet et impoſuiſſet ei manus ſaluauit
eū. **Q**uo facto oēs q̄ in inſula habebāt infir-
mitates accedebāt et curabant. **Q**ui etiā ml-
tis honozib' nos honozauerūt: et nauiganti-
bus impoſuerūt q̄ neceſſaria erāt. **P**oſt mē-
ſes aut tres nauigauim' in nauī alexandrina
q̄ in inſula hyemauerat: cui erat inſigne ca-
ſtrozū. **E**t cū veniſſem' ſiracufam māſimus
ſibi triduo. **I**nde circūlegētes deuenim' re-
giū: et poſt vñū diē ſtante aūſtro ſecūda die
veniim' p̄thecos: vbi inuētis fratribus ro-
gati ſum' manere apud eos dies ſeptem: et
ſic venim' romā. **E**t inde cum audiſſent fra-
tres occurrerūt nobis vſq; ad apū ſozuz: et
trib' tabernis. **Q**uos cū vidiffet paul' gr̄as
agēs deo accepit fiducia. **C**ū aut veniſſem'
romā p̄miſſuz eſt paulo p̄manere ſibimet cū
cuſtodiēte ſe milite. **P**oſt tertiā aut diē con-
uocauit p̄mos iudeoz. **C**ūq; veniſſent dice-
bat eis. **E**go viri fratres nihil adūſus plebē
faciēs aut morē paternū: vincit' ab hieroſo-
lymis tradit' ſum in man' romanoz: q̄ cum
inſrogationē de me habuiſſent voluerūt me
dimittere: eo qz nulla eſſet cauſa mortis i me

Prologus in eplis Canonicas

Contradicentibus autem iudeis coactus sum appellare cesarem: non quasi gentem meam habens aliquid accusare. Propter hanc igitur causam rogavi vos videre et alioquin. Propter speciem enim istius catene hac circumdatus sum. At illi dixerunt ad eum. Nos neque litteras accepimus de te a iudea: neque adveniens aliquis fratrum nuntiavit aut locutus est quid de te malum. Rogamus autem a te audire quod sentis. Nam de secta a hac notum est nobis: quod ubique ei tradidit. Cum constitissent autem illi die venerunt ad eum in hospitium plurimi: quibus proponebat testificans regnum dei: suadensque eis de iesu ex lege moysi et prophetis a mane usque ad vesperam. Et quaedam credebant his quae dicebantur: quaedam vero non credebant. Cumque in vicem non essent presentibus: discedebant dicente paulo unum verbum. Quia bene spiritus sanctus locutus est per esaiam prophetam ad presences vestros dicens. Vade ad populum istum et dic. Aure audietis et non intelligetis: et visus vobis videbitis et non percipietis. Incrassatum est enim cor populi huius et auribus graviter audierunt et oculos suos cooperaverunt: ne forte videant oculis et auribus audiant et corde intelligent: et convertantur et sanentur. Notum igitur sit vobis quantum gentibus missum est bene salutare dei: et spiritus sanctus audiet. Et cum haec dixisset exierunt ab eo iudei multa habentes inter se questionem. Mansit autem biennio toto in suo conductu: et suscipiebat omnes qui ingrediebantur ad eum predicans regnum dei et docens quae sunt de domino iesu christo cum omni fiducia sine prohibitione.

Explicit liber actuum apostolorum. Incipit prologus in septem epistolas canonicas.

Non ita est ordo apostolorum grecos qui integre sapienter fidemque recte sectantur epistolarum septem: quae canonicae nuncupantur sicut in latinis codicibus inveniuntur ut quae petri est prima in ordine apostolorum: prima sint etiam eius epistola in ordine ceterarum. Sed sicut euangelistas dudum ad veritatis lineas correximus: ita has proprio ordini deo iuvante reddidimus. Est enim prima earum una Jacobi: due Petri tres Iohannis et iude una. Quae si sic ab eis digestae sunt ita quae ab interpretibus fideliter in latinum verterentur eloquium: nec ambiguitate legentibus faceret: nec sermonum sese varietas impugnet: illo precipue loco ubi de unitate trinitatis in prima iohannis epistola positum legitur: in qua etiam ab infidelibus translatoribus multum erratum esse a fidei veritate cooperimus trium tamen vocabula: hoc est aqua sanguinis et spiritus in ipsa sua editione ponentibus: et patris ubique ac spiritus testi monium omittentibus: in quo maxime et fides catholica roboratur: et patris et filii et spiritus sancti: una divinitatis suba comprobatur. In ceteris

in epistolis quantum a nostra aliorum distet editio: lectoris prudentie derelinquo. Sed tu homo christi custodiam dum a me impensius scripture veritate in quibus meis quodammodo senectutem iudorum dentibus corrodam exponis quae me falsarium corruptoremque sanctarum pronunciant scripturarum. Sed ego in tali ope nec emulorum meorum invidiam pertimesco: nec sancte scripture veritatem poscentibus denegabo.

Explicit prologus in septem epistolas canonicas. Incipit argumentum in easdem.

Jacobus: petrus: iohannes: et iudas septem epistolas ediderunt tam mysticas quam succinctas et breves pariter ac longas: breves in verbis: longas in sententiis: ut rarus sit qui non in earum cecutiat lectione.

Explicit argumentum in septem epistolas canonicas. Incipit argumentum in epistolam canonicam beati Jacobi apostoli.

Jacobus apostolus sanctum instruit clericum de cultura celestium preceptorum et regula catholice obsequantiae: et de invidie patientie maiestate et de revelatione plurimorum: et de mendatio magistrorum.

Explicit argumentum. Incipit epistola canonica beati Jacobi apostoli. Capitulum I

Jacobus dei et domini nostri iesu christi servus duodecim tribuum que sunt in dispersione: salutem. Omne gaudium exultimate fratres mei cum in temptationes varias incideritis: scientes quod probatio fidei vestre patientiam operatur. Multa autem opera perfectum habeat: ut sitis perfecti et integri in nullo deficientes. Si quis autem vestrum indiget sapientia postulet a deo qui dat omnibus affluenter et non impropertat: et dabit ei. Postulet autem in fide nihil hesitans. Qui enim hesitat similis est fluctui maris qui a vento movetur et circumferretur. Non aestimet homo ille qui accipiat aliquid a domo patris sui duplex animus incostans est in omnibus viis suis. Sicut autem frater humilis in exaltatione sua: dives autem in humilitate sua: quoniam sicut flos feni transibit. Exortus est enim sol cum ardore: et arefecit fenus et flos eius decidit: et decor vultus eius deperit. Ita et dives in itineribus suis marcescet. Bonus vir qui suffert temptationem: quoniam cum probatus fuerit accipiet coronam vite: quam repro misit deus diligentibus se. Nemo cum temptatus fuerit: quoniam a deo temptatus. Deus enim in temptatorum malus est. Ipse autem neminem temptat. Unusquisque vero temptatus a concupiscentia sua: abstractus et illectus

Esai. 6.
Mat. 13. b.
Mar. 4. b.
Luc. 8. b.
Ioh. 12. f.

Docet sapienter temptationibus resistere dicens deum nec esse temptatorem ac auctorem peccati arguerit ac quietescere eam audiendo accipere adimpledo.
Ibo. 5. a.
Ibo. 10. c.
2. Cor. 8. b.

Ecc. 14.
Esai. 40.
1. Pet. 1. d.
Iob. 5.